

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової
палати від 10.11.2015 № 8-1

ЗВІТ **про результати аудиту ефективності використання коштів** **державного бюджету, передбачених на виконання проекту** **реабілітації гідроелектростанцій**

Київ 2015

ЗМІСТ

	стор
ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП	4
1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ І РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ З РЕАБІЛІТАЦІЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ	5
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ УГОД ЩОДО ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТУ РЕАБІЛІТАЦІЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ	9
3. ПЛАНУВАННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ РЕАБІЛІТАЦІЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ	13
3.1. Планування та здійснення видатків державного бюджету	13
3.2. Аналіз показників паспортів бюджетної програми	15
4. ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ РЕАБІЛІТАЦІЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ	17
4.1. Використання коштів державного бюджету за КПКВК 1101600	17
4.2. Використання коштів державного бюджету за КПКВК 1101630	25
5. АНАЛІЗ ОКРЕМИХ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «УКРГІДРОЕНЕРГО»	28
ВИСНОВКИ	36
ПРОПОЗИЦІЇ	40
Додаток 1	42
Додаток 2	43

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: План роботи Рахункової палати на II півріччя 2015 року.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ щодо законності, ефективності та результативності використання публічним акціонерним товариством «Укргідроенерго» (далі – ПАТ «Укргідроенерго», Укргідроенерго) коштів державного бюджету, передбачених на виконання проекту реабілітації гідроелектростанцій, його оцінка з точки зору законності, ефективності та цільового використання.

Предмет аудиту: порядок використання у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року ПАТ «Укргідроенерго» коштів державного бюджету за КПКВК 1101600 «Реконструкція гідроелектростанцій ПАТ «Укргідроенерго» та КПКВК 1101630 «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора» (в частині проекту реабілітації гідроелектростанцій).

Рух коштів державного бюджету. Нормативно-правові акти, розпорядчі та інші документи, пов'язані з діяльністю учасників бюджетного процесу в цій сфері. Статистична, фінансова, управлінська, бухгалтерська та інша інформація про стан використання коштів.

Об'єкти аудиту: Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (далі – Міненерговугілля); ПАТ «Укргідроенерго»; філії ПАТ «Укргідроенерго» – «Дніпродзержинська ГЕС», «Канівська ГЕС», «Каховська ГЕС ім. П.С. Непорожнього», «Каскад Київських ГЕС і ГАЕС».

Критерії аудиту:

▪ **щодо оцінки ефективності використання бюджетних коштів:** досягнення цілей бюджетних програм та максимальних результатів при використанні бюджетних коштів, доцільність та економність;

▪ **щодо результативності:** ступінь відповідності фактичних результатів запланованим; досягнення результативних показників паспортів бюджетних програм;

▪ **щодо законності:** відповідність управлінських рішень, розпорядчих та відомчих нормативно-правових актів об'єктів аудиту положенням чинного законодавства.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

▪ **часові:** аудит планування, фінансування та використання бюджетних коштів проведено за 2013–2014 роки та I півріччя 2015 року;

▪ **географічні:** використання бюджетних коштів перевірено на центральному (м. Київ) та регіональному рівнях (Дніпропетровська, Київська, Черкаська, Херсонська області).

Методи збирання даних: аналіз нормативно-правових, програмних, розпорядчих актів, пов'язаних з предметом аудиту; перевірка планових і звітних матеріалів головного розпорядника, одержувача бюджетних коштів, їх первинних фінансових документів, перевірка руху коштів; перевірка та аналіз договорів, актів виконаних робіт; опрацювання матеріалів засобів масової інформації; опитування посадових осіб об'єктів аудиту.

За результатами аудиту складено **6 актів, які підписані без зауважень.**

ВСТУП

Гідроенергетика є важливою складовою електроенергетичного комплексу України. Незважаючи на те, що у структурі виробництва електроенергії гідроелектростанції становлять лише 7-8 відс., саме їх робота в об'єднаній енергосистемі України забезпечує покриття пікових навантажень, регулювання частоти та потужності, мобільний аварійний резерв.

Крім того, гідро- та гідроакумуючі електростанції (далі – ГЕС і ГАЕС) порівнянно з іншими об'єктами електроенергетики забезпечують найефективніший процес вироблення електроенергії за найнижчих експлуатаційних витрат і найдовшого терміну експлуатації.

Основу великої гідроенергетики України становлять дев'ять станцій, розташованих на річках Дніпро та Дністер, які входять до складу ПАТ «Укргідроенерго». ПАТ «Укргідроенерго» є гідроенергогенеруючою компанією, предметом діяльності якої, зокрема, є виробництво, розподілення, постачання, торгівля, купівля та продаж електричної енергії. Статут ПАТ «Укргідроенерго» затверджено наказом Міністерства енергетики та теплоенергетики від 02.08.2012 № 580, зі змінами від 13.09.2012 № 707. Засновником товариства є держава в особі Міністерства енергетики та теплоенергетики, яке є його єдиним акціонером. Статутний капітал товариства становить 1118,5 млн гривень.

До структури ПАТ «Укргідроенерго» входять філії, які є його відокремленими підрозділами, без створення юридичної особи, а саме: каскад Київських ГЕС та ГАЕС, Канівська ГЕС, Каховська ГЕС, Кременчуцька ГЕС, Дніпродзержинська ГЕС, Дніпровська ГЕС, Дністровська ГЕС, Дирекція з будівництва Дністровської ГАЕС. Інформацію щодо потужності товариства та обсягу виробництва ним електроенергії наведено у додатку 1 до Звіту.

Враховуючи старіння споруд і обладнання, вже в середині 90-х років минулого століття постало питання реконструкції існуючих ГЕС і ГАЕС. На той час 5 ГЕС відпрацювали більше 30 років, а найстаріша з них – Дніпровська ГЕС – відпрацювала без реконструкції близько 50 років.

Повномасштабну реконструкцію українських гідроелектростанцій розпочато у 1995 році після отримання кредитів (позики) Міжнародного банку реконструкції та розвитку (далі – МБРР) в рамках інвестиційного проекту «Україна. Проект реабілітації гідроелектростанцій та управління у системі». На той час залучення міжнародних кредитів було єдиною можливістю для Укргідроенерго профінансувати заходи з реконструкції обладнання ГЕС.

З 1996 по 2002 рік за рахунок коштів МБРР (35,2 млн дол США) на ГЕС і ГАЕС Дніпровського каскаду було реконструйовано 16 гідроагрегатів. З 2002 до 2005 року реконструкція здійснювалась без залучення коштів МБРР за рахунок коштів, передбачених у складі тарифу на електричну енергію. У цей період було реконструйовано ще 7 гідроагрегатів.

З 2006 року як продовження цих робіт українською стороною спільно з міжнародними фінансовими організаціями (далі – МФО) реалізується проект «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга», в рамках виконання якого мають бути реконструйовані ще 46 гідроагрегатів.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ І РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ З РЕАБІЛІТАЦІЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

Правові, економічні та організаційні засади діяльності в електроенергетиці і регулювання відносин, пов'язаних з виробництвом, передачею, розподілом, постачанням і використанням енергії, забезпеченням енергетичної безпеки України визначає Закон України від 16.10.97 № 575 «Про електроенергетику» (далі – Закон № 575).

Стаття 1 Закону № 575 визначає терміни, які в ньому вживаються, зокрема, «мікрогідроелектростанція», «мінігідроелектростанція», «мала гідроелектростанція», однак **ні в цьому законі, ні в інших законодавчих актах терміни «гідроелектростанція», «гідроакумуляюча електростанція», «велика гідроелектростанція» не визначені.**

До принципів державної політики в галузі електроенергетики Закон № 575, зокрема, відносить державне регулювання діяльності в галузі електроенергетики; створення умов для розвитку і підвищення технічного рівня електроенергетики; сприяння розвитку альтернативної енергетики як екологічно чистої і безпальної підгалузі енергетики (ст. 5).

Законом України «Про альтернативні джерела енергії» (далі – Закон № 555)¹ встановлено, що альтернативні джерела енергії – це відновлювані джерела енергії, до яких, зокрема, належить гідроенергія (ст. 1).

Проте сприяння розвитку гідроенергетики (ст. 9 Закону № 555), зокрема шляхом встановлення «зеленого» тарифу та оплати всієї виробленої електричної енергії в повному обсязі у грошовій формі, передбачено лише для мікро-, міні- та малих гідроелектростанцій (ст. 5 Закону № 575).

Законом № 575 передбачено, що державне управління в галузі електроенергетики здійснюють центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в електроенергетичному комплексі, та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі (ст. 8).

У періоді, який перевірявся, **державне управління в галузі електроенергетики здійснювало Міністерство енергетики та вугільної**

---

¹ Закон України від 20.02.2003 № 555.

промисловості України, Положення про яке затверджено² Указом Президента України у 2011 році.

Згідно з Положенням Міненерговугілля є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики, зокрема, в електроенергетичному комплексі.

До його повноважень (п. 4), зокрема, віднесено: затвердження галузевих програм розвитку паливно-енергетичного комплексу та здійснення контролю за їх виконанням; здійснення підготовки інвестиційних проектів, що підтримуються МФО, та нагляд за їх реалізацією; затвердження статутів підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, здійснення контролю за їх дотриманням.

Слід вказати, що з 02.03.2014 набули чинності зміни до Конституції України, згідно з якими Уряду повернено право щодо утворення, реорганізації та ліквідації, зокрема, міністерств³. Водночас, згідно із змінами, внесеними до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади»⁴, Уряд повинен затверджувати положення про міністерства. Проте **станом на 01.11.2015 Положення про Міненерговугілля Урядом не затверджено. Отже, на сьогодні затверджене Указом Президента України Положення про Міненерговугілля не відповідає вимогам статті 3 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».**

Результати аудиту засвідчили, що у 2013-2014 роках та I півріччі 2015 року окремі питання розвитку гідроенергетики визначалися у таких стратегічних, програмних (планових) документах.

- Енергетичною стратегією України на період до 2030 року, схваленою Урядом у 2006 році (діяла до 24.07.2013), було визначено концептуальні засади енергетичної безпеки держави, головні цілі та завдання енергетичної політики, основні напрями та показники розвитку енергетики⁵. Умовами реалізації цієї Енергетичної стратегії визначалося (п. 16.1), зокрема, розроблення: до 2010 року – відповідного Плану заходів; до 2015–2020 рр. – основних програм та заходів з високим ступенем деталізації, зокрема, за напрямом розвитку гідроенергетики (будівництво, реконструкція, модернізація).

Планом заходів на 2006–2010 роки щодо реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2030 року, затвердженим розпорядженням Уряду від 27.07.2006 № 436, передбачалось виконання заходу «Реконструкція ГЕС ВАТ «Укргідроенерго» з обсягом фінансування – 1614,7 млн грн (у т.ч.: 1195,7 млн грн – власні кошти; 419,0 млн грн – залучені кошти). Змінами, внесеними до цього плану у 2010 році (розпорядження КМУ від 24.02.2010 № 299-р), обсяг фінансування заходу збільшено до 2433,0 млн грн (на 50,7 відс.); обсяги коштів визначено без розбивки за джерелами.

² Указ Президента України від 06.04.2011 № 382.

³ Закон України від 21.02.2014 № 742.

⁴ Закон України від 17.03.2011 № 3166, із змінами від 27.02.2014 № 795.

⁵ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.03.2006 № 145-р.

- Відповідно до Оновленої Енергетичної стратегії України на період до 2030 року, схваленої Урядом у 2013 році⁶, її цілями, зокрема, визначено підвищення енергетичної безпеки держави; одним із пріоритетів розвитку гідроенергетики – завершення реконструкції ГЕС Дніпровського каскаду. Плановані інвестиції мають становити 5 млрд гривень.

При цьому умовою реалізації Оновленої Енергетичної стратегії є, зокрема:

- розроблення та затвердження Міненерговугіллям протягом шести місяців від ухвалення Урядом згаданої стратегії (до 24.01.2014) Плану заходів з її реалізації, який містить, зокрема, детальні й конкретні кроки, терміни виконання, відповідальних за виконання та необхідні ресурси (розділ 14);

- розроблення Міненерговугіллям програми розвитку генеруючих потужностей, що включає, зокрема, програми модернізації наявних і будівництва нових генеруючих об'єктів для уникнення дефіциту потужностей (п. 3.2). Конкретні терміни розроблення програми не визначено.

На сьогодні названі вище програмні (планові) документи Міненерговугіллям не розроблено.

Окремі заходи **реконструкції ГЕС Укргідроенерго** визначені у двох **державних програмах**, які в цілому не спрямовані на врегулювання проблем електроенергетики (гідроенергетики): Державній програмі розвитку внутрішнього виробництва, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 12.09.2011 № 1130 (далі – Програма № 1130), та Державній програмі активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 27.02.2013 № 187 (далі – Програма № 187).

- Програмою № 1130 визначено, що її метою є створення умов для підвищення економічної стійкості держави за рахунок розвитку внутрішнього виробництва і на цій основі піднесення добробуту її громадян. Програма № 1130 є безстроковою, перший етап виконання – до 2015 року.

У Додатку 2 до Програми № 1130 затверджений Орієнтовний перелік інвестиційно-інноваційних проектів, до якого, зокрема, включено (п. 21) **проект «Реконструкція гідроелектростанцій ПАТ «Укргідроенерго» (друга черга)»**. Суб'єктом інвестиційної діяльності визначено ПАТ «Укргідроенерго», строк виконання – 2006–2017 роки, загальна вартість – 6456,7 млн гривень. Очікуваним результатом проекту є реконструкція 70 гідроагрегатів на дев'яти ГЕС, створення автоматизованих систем безпеки на греблях чотирьох ГЕС, збільшення їх потужності на 245 МВт. **Конкретні джерела фінансування цього проекту Програмою № 1130 не визначено.**

Слід вказати, що Програма № 1130 не містить паспорта, даних про обсяги та джерела фінансування, що є порушенням вимог Закону України «Про державні цільові програми»⁷ та Порядку розроблення та виконання державних цільових програм⁸. Додатки до Програми не відповідають формі,

⁶ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 1071-р.

⁷ Закон України від 18.03.2004 № 1621.

⁸ Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 106.

визначеній у згаданому Порядку. Програма не обліковується Мінекономрозвитку як державна цільова програма.

- Програмою № 187 визначено, що її метою є запровадження нових підходів до модернізації пріоритетних галузей національної економіки на найближчі два роки для активізації її розвитку. Додатком до Програми № 187 є План заходів з її виконання, яким в межах завдання «Забезпечення розвитку електроенергетики» (п. 44) передбачено здійснити захід щодо реконструкції ГЕС Укргідроенерго (строк – 2013–2014 роки, джерела фінансування із зазначенням прогнозних обсягів: у 2013 році – кредити МФО, інші джерела, в т.ч. кошти, що залучаються під державні гарантії, в обсягах відповідно 551 млн грн та 643,9 млн грн; у 2014 році джерелом фінансування є «інші джерела, в т.ч. кошти, що залучаються під державні гарантії» – 800 млн гривень.

Слід вказати, що Програма не містить паспорта, обґрунтувань шляхів і засобів розв'язання проблеми, що є порушенням вимог Закону України «Про державні цільові програми» та Порядку розроблення та виконання державних цільових програм. Додаток до Програми не відповідає формі, яку містить згаданий Порядок. Програма не містить додатка «Очікувані результати». Крім того, Програма не обліковується Мінекономрозвитку як державна цільова програма.

Також слід зазначити, що **визначені Програмами № 1130 та № 187 показники заходу щодо реконструкції гідроелектростанцій через їх неконкретність між собою не кореспондуються.**

- У жовтні 2009 року Указом Президента України «Про додаткові заходи щодо підвищення рівня безпеки енергетичних об'єктів та розвитку гідроенергетики України»⁹ Кабінету Міністрів України, зокрема, було доручено розробити та затвердити галузеву комплексну програму реконструкції гідроелектростанцій і будівництва нових об'єктів гідроенергетики, в т.ч. малих гідроелектростанцій.

Реалізація цього заходу була покладена Кабінетом Міністрів України на **Мінпаливенерго**¹⁰, яке **розробило і наказом від 30.08.2010 № 337 затвердило Галузеву програму реконструкції гідроелектростанцій і будівництва нових об'єктів гідроенергетики на період до 2020 року** (далі – Галузева програма). Керівником Галузевої програми призначено першого заступника міністра палива та енергетики.

У додатку 1 «Перелік заходів і завдань» до Галузевої програми другу чергу реконструкції ГЕС «Укргідроенерго» передбачено завершити у 2010–2015 роках. Відповідальними за виконання цього заходу визначено Мінпаливенерго та НАК «Енергетична компанія України». **Джерела фінансування заходу не визначено. Протягом терміну дії Галузевої програми зміни до неї не вносились.**

⁹ Указ Президента України від 09.10.2009 № 816/2009.

¹⁰ Доручення Кабінету Міністрів України від 09.06.2010 № 58054/17/1-09.

Галузева програма передбачає реалізацію заходів на основі затверджених Мінпаливенерго річних планів-графіків.

Встановлено, що у періоді, який перевірявся, відповідний план заходів був затверджений Міненерговугіллям лише на 2014 рік¹¹. Одним із його заходів визначено продовження виконання програми реконструкції другої черги ГЕС Укргідроенерго. Відповідальні за виконання – Укргідроенерго, Департамент стратегії розвитку ПЕК та інвестиційної політики Міненерговугілля. При цьому ні обсяги, ні джерела фінансування заходу також не визначено.

Слід зазначити, що Законом України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України»¹² (стаття 17) передбачено, що Кабінет Міністрів України щороку затверджує План розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні десять років, який готує системний оператор (ДП «НЕК «Укренерго») та погоджує, зокрема, з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі (Міненерговугіллям).

Відповідно до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону Кабінет Міністрів України мав забезпечити затвердження такого плану (починаючи з 2015 року) до 1 січня 2015 року.

Підготовка Плану розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні 10 років завершена ДП «НЕК «Укренерго» у червні 2015 року¹³. До Плану включено розділ, у якому висвітлено питання розвитку генеруючих потужностей на ГЕС та ГАЕС. ДП «НЕК «Укренерго» 03.06.2015 направила План Міненерговугіллю для погодження та внесення на розгляд Уряду.

Водночас зазначений план Міненерговугілля на затвердження Уряду ще не подало. Отже, майже одинадцять місяців не виконуються вимоги Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» в частині затвердження Урядом Плану розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні десять років.

Таким чином, **виконання заходів з реконструкції гідроелектростанцій відбувається в умовах недосконалого нормативно-правового та програмного (планового) забезпечення.**

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ УГОД ЩОДО ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТУ РЕАБІЛІТАЦІЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

Фінансування заходів щодо реконструкції (реабілітації) гідроелектростанцій Укргідроенерго забезпечується, зокрема, за рахунок залучених кредитних коштів (позик) МФО – Міжнародного та Європейського банків реконструкції та розвитку (далі – МБРР і ЄБРР), а також Європейського інвестиційного банку (далі – ЄІБ). **Загальний обсяг коштів, залучених**

---

¹¹ Наказ Міненерговугілля від 04.09.2014 № 616.

¹² Закон України від 24.10.2013 № 663.

¹³ Лист від 24.12.2014 № 05-01/05-1-1/14675.

Україною на ці цілі, становить 166,0 млн дол. США і 400,0 млн євро (термін залучення і повернення цих коштів з 2006 по 2035 роки).

Метою залучення цих коштів є підвищення надійності енергопостачання Укргідроенерго, а також надійності, безпеки і термінів експлуатації обладнання й споруд ГЕС, стабільне задоволення потреб в електроенергії в пікові години графіка навантажень, гнучкості та мобільності функціонування енергосистеми України, інтегрованості українського енергоринку в енергоринок ЄС.

Джерелом погашення залучених кредитів (позик) є частина прибутку ПАТ «Укргідроенерго», сформованого за рахунок тарифу на відпуск електричної енергії. Погашення фінансових зобов'язань України за кредитами (позиками) забезпечує Мінфін за рахунок коштів бюджетної програми за КПКВК 3511630 «Повернення позик, наданих для фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою».

В рамках спільного із МФО проекту, який реалізується з 2006 року, заплановано, зокрема: продовжити реконструкцію гідросилового обладнання на 9-ти ГЕС Укргідроенерго (усього 46 гідроагрегатів); замінити пов'язане з ними обладнання гідроагрегатів; завершити реконструкцію підстанцій, обладнання середньої напруги, силові трансформатори, гідромеханічне обладнання, обладнання зв'язку і комунікацій; завершити роботу із забезпечення безпеки гребель, а саме: оснастити 4 ГЕС автоматизованими системами контролю безпеки, підвищити рівень інституційної спроможності Укргідроенерго. Джерелами фінансування проекту визначено власні кошти Укргідроенерго та кошти, залучені на підставі угод України з МФО.

У досліджуваному періоді кошти залучалися за такими угодами:

1) Угода про позику (Проект реабілітації гідроелектростанцій) між Україною та МБРР від 19.09.2005 № 4795-UA¹⁴ (далі – Угода про позику МБРР № 1) на суму 106,0 млн дол. США, якою передбачалося: завершити проект до 31.12.2011; закрити позику 30.06.2012 або пізніше до такої дати, яку встановлює Банк; погасити основну суму позики та зобов'язання у період з 15.02.2012 по 15.08.2023. Відповідальним виконавцем є Міненерговугілля, бенефіціарами – Міненерговугілля, Укргідроенерго, Національна комісія регулювання електроенергетики (далі – НКРЕ).

В рамках цієї позики проект складається з 5 компонентів: А «Реабілітація гідроелектростанцій», В «Безпека гребель», С «Інституційний розвиток Укргідроенерго», Д «Впровадження програми реформ та розвитку в галузі енергетики», Е «Впровадження концепції оптового ринку електроенергії». Бенефіціарами коштів для компонентів А, В, С є Укргідроенерго (100,5 млн дол. США, кошти спрямовуються за КПКВК 1101600); Д – Міненерговугілля (2,5 млн дол. США (кошти спрямовуються за КПКВК 1101630); Е – НКРЕ (3,0 млн дол. США). Кошти Міненерговугіллю та НКРЕ надаються на безоплатній та безповоротній основі.

¹⁴ Ратифікована Законом України від 21.12.2005 № 3256, набула чинності 03.02.2006.

Станом на 01.07.2015 за Угодою про позику МБРР № 1 Укргідроенерго та Міненерговугіллям вибрано 89,1 млн дол. США, або 86,5 відс. передбаченого для них обсягу коштів позики (86,9 млн дол. США¹⁵ та 2,2 млн дол. США¹⁶ відповідно), сплачено фінансових зобов'язань МБРР – 30,6 млн дол. США.

Зокрема, з початку 2013 року по 01.07.2015 вибрано за позикою: Укргідроенерго – 22,6 млн дол. США (у т.ч.: 2013 рік – 16,1 млн дол. США, 2014 рік – 6,4 млн дол. США, за I півріччя 2015 року – 0,1 млн дол. США; Міненерговугіллям – 0,3 млн дол. США (у т.ч.: 2013 рік – 0,2 млн дол. США США, 2014 рік – 0,1 млн дол. США). Залишок невикористаних коштів станом на 01.07.2015 – 13,8 млн дол. США (у т.ч.: Укргідроенерго – 13,5 млн дол. США, Міненерговугіллям – 0,3 млн дол. США).

2) Угода про позику (Додаткове фінансування на виконання Проекту реабілітації гідроелектростанцій) між Україною та МБРР від 03.02.2010 № 7791-UA¹⁷ (далі – Угода про позику МБРР № 2) передбачає додатково залучити до проекту, визначеного Додатком 2 до Угоди про позику МБРР № 1, 60,0 млн дол. США; закрити позику 30.06.2012; погасити основну суму позики та зобов'язання у період з 15.02.2016 до 15.08.2021. Відповідальним виконавцем є Міненерговугілля, бенефіціаром – Укргідроенерго.

Станом на 01.07.2015 за Угодою про позику МБРР № 2 Укргідроенерго вибрано 28,3 млн дол. США (або 47,2 відс. позики), сплачено фінансових зобов'язань МБРР – 0,5 млн дол. США. Залишок невикористаних Укргідроенерго коштів становить 25,4 млн дол. США (42,4 відс. позики). Зокрема, з початку 2013 року до 01.01.2015 за позикою вибрано 21,4 млн дол. США (у т.ч.: 2013 рік – 8,0 млн дол. США, 2014 рік – 9,8 млн дол. США, за I півріччя 2015 року – 3,6 млн дол. США).

На час проведення аудиту до зазначених Угод про позики МБРР внесено ряд змін. Зокрема, обсяг фінансування за компонентами А, В, С зменшено на 28,8 тис дол. США, а кінцевою датою виконання цілей, передбачених Угодами про позики № 1 та № 2, визначено 30.06.2016. Подовження терміну дії обох позик МБРР пов'язано з недотриманням початково визначених Угодами про ці позики строків вибірки коштів.

3) Кредитна угода (Проект «Реабілітація гідроелектростанцій») між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку від 29.09.2011 № 40518¹⁸ (далі – Угода з ЄБРР) передбачає залучення 200,0 млн євро на спільний з Україною та ЄІБ Проект «Реабілітація гідроелектростанцій».

Угодою з ЄБРР передбачено виконання проекту у 2017 році; закриття позики – у 2026 році; погашення основної суми позики та зобов'язань у період з 20.03.2015 до 20.09.2026.

¹⁵ На виконання компонентів А, В, С Проекту.

¹⁶ На виконання компонента D Проекту.

¹⁷ Ратифікована Законом України від 06.07.2010 № 2437, набула чинності 03.08.2010.

¹⁸ Ратифікована Законом України від 18.09.2012 № 5255.

Передбачений для реалізації в рамках цієї позики проект складається з трьох компонентів: А «Поставка товарів для Проекту»; В «Поставка та монтаж обладнання для Проекту»; С «Надання консалтингових послуг для підтримки групи управління проектом». Відповідальним виконавцем визначено Міненерговугілля, бенефіціаром – Укргідроенерго. Станом на 01.07.2015 Укргідроенерго за Угодою з ЄБРР вибрано 4,9 млн євро.

4) Фінансова угода між Україною та Європейським інвестиційним банком (Проект «Реабілітація гідроелектростанцій») від 21.09.2012 № 31.177¹⁹ (далі – Угода з ЄІБ) на спільний з Україною та ЄБРР Проект «Реабілітація гідроелектростанцій» передбачає залучення 200,0 млн євро. Угодою визначено, що остання дата надходження коштів – 01.10.2017.

Відповідальним виконавцем визначено Міненерговугілля, бенефіціаром – Укргідроенерго. Обслуговування цієї позики здійснюється за рахунками, відкритими за Угодою з ЄБРР.

Вибірку коштів за Угодою з ЄІБ не розпочато. Сплачено фінансових зобов'язань (комісію – 0,1 відс. позики) на суму 0,6 млн євро.

Середня відсоткова ставка за користування залученими коштами МФО у період з 2006 до 2008 роки не перевищувала 7 відсотків річних. У подальшому відсоткова ставка зменшувалась і становила з 2008 до 2013 року 3,53 відс., у 2013 році – 3,48 відс., у 2014 році – 3,25 відс., у 2015 році – 3,13 відсотка.

Діяльність відповідальних за опрацювання та підготовку до ратифікації зазначених вище угод **органів влади була недостатньо оперативною. Від підписання до ратифікації і набрання чинності угодами проходило багато часу:** за Угодами про позику МБРР № 1 та № 2 – 4,5 та 6 місяців, за Угодою з ЄБРР – 1 рік і 3 місяці, за Угодою з ЄІБ – 1 рік і 7 місяців відповідно. Такий стан справ ускладнював процес планування та виконання заходів з реабілітації гідроелектростанцій.

Основними причинами цього є тривалі терміни погодження заінтересованими органами виконавчої влади (Мінфіном, Мін'юстом, МЗС), Урядом та Адміністрацією Президента України відповідного проекту Закону України про ратифікацію угоди та його ратифікація Верховною Радою України.

Слід вказати, що в усіх зазначених вище угодах про виконання проекту реабілітації гідроелектростанцій заходи щодо його реалізації за строками, обсягами фінансування і послідовністю дій визначалися неконкретно. Фактично, плановим документом реалізації цього проекту є Плани закупівель, укладені окремо за кожною Угодою про позику (кредит).

Як вже зазначалося, під час виконання згаданих Угод мали місце факти недотримання початково визначених строків вибірки коштів за позиками МБРР № 1 та № 2. Це було обумовлено, зокрема, довготривалим проведенням процедур закупівлі, частою зміною уповноважених підписантів платіжних документів в Мінфіні та Міненерговугіллі, перевищенням допустимих термінів

¹⁹ Ратифікована Законом України від 19.11.2013 № 685.

оплати за виставленими рахунками. Як наслідок, строки виконання заходів з реконструкції об'єктів гідроенергетики збільшувалися, їх вартість зростала.

В цілому, станом на 01.07.2015 загальний обсяг коштів, **вибраних Міненерговугіллям та Укргідроенерго** за усіма Угодами, становить 117,4 млн дол. США та 4,9 млн євро, з яких безпосередньо **на реабілітацію гідроелектростанцій використано 115,3 млн дол. США та 4,9 млн євро.** Повернення коштів здійснюється у повному обсязі з дотриманням встановлених термінів. Обсяг повернених за зазначеними Угодами позик (кредитів) становить 25,1 млн дол. США та 0,2 млн євро.

3. ПЛАНУВАННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ РЕАБІЛІТАЦІЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

3.1. Планування та здійснення видатків державного бюджету у

Аудитом встановлено, що у 2013–2015 роках кошти МФО, залучені Україною в рамках інвестиційного проекту реабілітації гідроелектростанцій, спрямовувалися на поповнення спеціального фонду державного бюджету та розподілялися на виконання бюджетних програм за КПКВК 1101600 «Реконструкція гідроелектростанцій ПАТ «Укргідроенерго» та КПКВК 1101630 «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора».

Потреба в бюджетних призначеннях із спеціального фонду держбюджету на 2013 рік за КПКВК 1101600 обґрунтована Міненерговугіллям у бюджетному запиті і відповідає затвердженій у подальшому сумі – 550,9 млн гривень.

На 2014 рік Міненерговугілля за КПКВК 1101600 обрахувало потребу в коштах обсягом 1044,1 млн грн, однак у державному бюджеті було затверджено лише 797,8 млн грн, що становило 76,4 відс. від потреби.

На 2015 рік Мінфін довів Міненерговугіллю прогнозні показники у сумі 1938,6 млн грн, проте у бюджетному запиті Міненерговугілля визначило потребу у 909,6 млн гривень. Водночас у державному бюджеті на ці цілі було затверджено бюджетні призначення обсягом 1113,4 млн гривень.

У зазначеному періоді державним бюджетом з урахуванням змін, що вносилися протягом року, на виконання проекту реабілітації гідроелектростанцій передбачалися кошти у сумі 2051,9 млн грн:

на 2013 рік – 553,0 млн грн (КПКВК 1101600 – 550,9 млн грн; КПКВК 1101630 (в частині проекту реабілітації гідроелектростанцій) – 2,1 млн грн);

на 2014 рік – 379,5 млн грн (КПКВК 1101600 – 370,4 млн грн; КПКВК 1101630 (в частині проекту реабілітації гідроелектростанцій) – 9,1 млн гривень).

Початкові бюджетні призначення на 2014 рік за КПКВК 1101600 становили 797,8 млн грн, рішення про їх зменшення приймалося у квітні

(на 7,4 млн грн)²⁰ та жовтні (на 420,0 млн гривень)²¹. За КПКВК 1101630 початкові бюджетні призначення на 2014 рік становили 1,7 млн грн, у квітні були збільшені на 7,4 млн гривень;

на 2015 рік – 1119,4 млн грн (КПКВК 1101600 – 1113,4 млн грн; КПКВК 1101630 (в частині проекту реабілітації гідроелектростанцій) – 6,0 млн гривень).

Інформація щодо обсягів бюджетних призначень наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Планові та фактичні обсяги бюджетних призначень на виконання проекту реабілітації гідроелектростанцій у періоді, що перевірявся

млн грн

КПКВК	Сума кредиту	2013 рік	2014 рік	2015 рік	Разом
КПКВК 1101600, у т.ч.:					
	План	550,9	370,4	1113,4 224,9*	2034,7 1146,2**
МБРР	106,0 млн дол. США	141,3	159,9	90,4	391,6
МБРР	60,0 млн дол. США	144,3	142,9	227,4	514,6
ЄБРР	200,0 млн євро	200,5	55,6	500,0	756,1
ЄІВ	200,0 млн євро	64,8	12,0	295,6	372,4
	Факт	199,0	246,5	94,8*	540,3
	<i>Питома вага виконання, відс.</i>	<i>36,1</i>	<i>66,5</i>	<i>42,2*</i>	<i>47,1**</i>
КПКВК 1101630, у т.ч.:					
	План	2,1	9,1	6,0*** 5,0*	17,2 16,2**
МБРР	106,0 млн дол. США	2,1	9,1	6,0*** 5,0*	17,2 16,2**
	Факт	1,9	1,4	0*	3,3
	<i>Питома вага виконання, відс.</i>	<i>90,5</i>	<i>15,4</i>	<i>0*</i>	<i>20,4**</i>
ВСЬОГО:					
План	166,0 млн дол. США, 400 млн євро	553,0	379,5	1119,4	2051,9
Факт				229,9*	1162,4**
		200,9	247,9	94,8*	543,6**
	<i>Питома вага виконання, відс.</i>	<i>36,3</i>	<i>65,3</i>	<i>41,2*</i>	<i>46,8**</i>

* Фактичні обсяги фінансування за I півріччя 2015 року

** З урахуванням показників I півріччя 2015 року

*** За КПКВК 1101630.

Як свідчать дані табл. 1, у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року за КПКВК 1101600 та КПКВК 1101630 використано 543,6 млн грн, або 46,8 відс. передбачених держбюджетом у цьому періоді коштів (1162,4 млн гривень).

²⁰ Закон України від 27.03.2014 № 1165.

²¹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 № 919-р.

За результатами аналізу обґрунтування потреби бюджетних коштів встановлено таке.

У порушення вимог п. 4.8 розділу IV Інструкції з підготовки бюджетних запитів²² та Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетної програми (наказ Мінфіну від 10.12.2010 № 1536) визначені Міненерговугіллям результативні показники бюджетної програми за КПКВК 1101600 не розкривають мету, завдання та напрями використання бюджетних коштів. Наприклад, у 2013 році за КПКВК 1101600 показник затрат був визначений Міненерговугіллям лише як «кількість областей, що зазнаватимуть позитивного впливу від підвищення безпечної роботи ГЕС». Проте це не відображає обсягів та структури ресурсів, які забезпечують виконання бюджетної програми та характеризують структуру витрат за нею. Показник ефективності визначався Міненерговугіллям лише як реконструкція гідроагрегатів у кількості 9 од., однак це не відображає показника витрат ресурсів на одиницю продукту.

У порушення п. 26 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ²³ Мінфін довів до Міненерговугілля за КПКВК 1101600 та КПКВК 1101630 лімітні довідки про бюджетні асигнування пізніше встановленого терміну у 2014 році на 4 дні, а у 2015 році – на 8 днів.

Міненерговугілля, за відсутності належного контролю з боку Мінфіну, не забезпечило належного економічного обґрунтування потреби у бюджетних асигнуваннях за КПКВК 1101600 у 2013–2015 роках.

Зокрема, згідно з п. 22 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, розрахунки, які обґрунтовують показники видатків бюджету або надання кредитів з бюджету, що включаються до проекту кошторису, є невід’ємною частиною кошторису.

В порушення п. 22 цього Порядку показники видатків бюджету, включені до проекту кошторису Міненерговугілля на 2013–2015 роки за КПКВК 1101600, не обґрунтовані відповідними розрахунками.

3.2. Аналіз показників паспортів бюджетної програми

Міненерговугілля і Мінфін у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року не дотримувалися вимог Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання (далі – Правила)²⁴ у частині термінів затвердження паспорта бюджетної програми і внесення змін до нього.

Правилами визначено, що паспорт бюджетної програми затверджується протягом 45 днів від дня набрання чинності законом про державний бюджет, а зміни до паспорта – протягом двох тижнів після набрання чинності змінами до закону про державний бюджет або перерозподілом видатків за бюджетною програмою (пункти 6 і 10 Правил).

²² Затверджена наказом Мінфіну від 06.06.2012 № 687.

²³ Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228.

²⁴ Наказ Мінфіну від 29.12.2002 № 1098.

У 2013 році паспорти бюджетних програм за КПКВК 1101600 та КПКВК 1101630 були затверджені Міненерговугіллям і Мінфіном із затримкою на 18 днів від визначеного терміну²⁵, що є порушенням бюджетного законодавства – п. 17 ч. 1 ст. 116 Бюджетного кодексу України.

Зміни від 13.06.2014 до паспортів бюджетних програм за КПКВК 1101600 та КПКВК 1101630, які були обумовлені внесенням змін до Державного бюджету України на 2014 рік²⁶, були затверджені Міненерговугіллям і Мінфіном із затримкою на 57 днів від встановленого терміну. Крім того, 29.12.2014 до паспорта бюджетної програми за КПКВК 1101600 були внесені зміни відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України²⁷ у зв'язку з перерозподілом видатків державного бюджету і наданням кредитів з державного бюджету, та затверджені²⁸ Міненерговугіллям і Мінфіном із затримкою на 69 днів від встановленого терміну, що є порушенням бюджетного законодавства.

На 2015 рік паспорти бюджетних програм за КПКВК 1101600²⁹ та КПКВК 1101630³⁰ затверджені Міненерговугіллям і Мінфіном із затримкою на 47 та 65 днів відповідно, що є порушенням бюджетного законодавства.

Таким чином, **неналежне виконання Міненерговугіллям функцій головного розпорядника щодо своєчасності затвердження паспортів бюджетних програм (змін до них) за КПКВК 1101600 та 1101630 унеможливило здійснення належного контролю за використанням бюджетних коштів і аналізу виконання бюджетних програм.**

У порушення Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетної програми³¹ результативні показники, визначені в паспорті бюджетної програми за КПКВК 1101630 у 2014–2015 роках, не розкривають мети, завдання та напрямів використання бюджетних коштів.

Наприклад, за КПКВК 1101630 такі показники затрат, як кількість інвестиційних проектів, що підтримуються МБРР у рамках Програми реформування енергетичного сектора, та кількість залучених консультантів не відображають реальних витрат на впровадження цієї програми.

Показник ефективності визначений лише як середні витрати на оплату послуг одного консультанта, що не відображає досягнення результату.

Показник якості за КПКВК 1101630 у 2014–2015 роках відображає рівень набуття чинності правовими актами, однак не відображає рівня впровадження Програми реформування та розвитку в енергетичному секторі України.

Крім того, в порушення п. 2. р. I Правил паспорт бюджетної програми за КПКВК 1101600 на 2013 рік сформований без зазначення інформації,

²⁵ Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 04.03.2013 № 92/360.

²⁶ Закон України від 27.03.2014 № 1165.

²⁷ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 № 919-р.

²⁸ Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 29.12.2014 № 893/1249.

²⁹ Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 02.04.2015 № 205/394.

³⁰ Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 20.04.2015 № 241/446.

³¹ Наказ Мінфіну від 10.12.2010 № 1536.

наведеної у бюджетному запиті головного розпорядника на цей рік. **Мета бюджетної програми, сформульована у паспорті бюджетної програми, не відповідає меті, яка визначена у бюджетному запиті.** Так, у бюджетному запиті на 2013 рік головною метою виконання бюджетної програми визначається «реконструкція гідроелектростанцій ПАТ «Укргідроенерго» із заміною та модернізацією обладнання ГЕС та ГАЕС, підвищення рівня безпеки гребель», а у паспорті бюджетної програми – «доведення існуючих режимів роботи ГЕС ПАТ «Укргідроенерго» до європейських стандартів».

Міненерговугілля порушило вимоги до складання звіту про виконання паспорта бюджетної програми, які визначені у р. III Правил. У Звітах про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 1101600 за 2013–2014 роки відсутні пояснення щодо невиконання або перевиконання окремих результативних показників, наприклад, у 2013 році щодо того, чому не замінено 34 високовольтні роз'єднувачі; у 2014 році – чому не вироблено додаткової електроенергії на 5,4 млн кВт год/рік.

Таким чином, стан планування Міненерговугіллям заходів щодо фінансування у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року бюджетних програм за КПКВК 1101600 і КПКВК 1101630 є недосконалим, недостатньо обґрунтованим, а в окремих випадках, зокрема в частині оформлення документів, які використовуються у бюджетному процесі, здійснюється з порушенням вимог чинного законодавства.

4. ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ РЕАБІЛІТАЦІЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

4.1. Використання коштів державного бюджету за КПКВК 1101600

- ***ПАТ «Укргідроенерго»***

Як вже зазначалось, у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року Укргідроенерго за КПКВК 1101600 фактично використано 540,3 млн грн, (2013 рік – 199,0 млн грн, 2014 рік – 246,5 млн грн, I півріччя 2015 року – 94,8 млн гривень). У цей же період **фактично освоєно капітальних вкладень** (виконано робіт, придбано товарів та послуг) на суму **553,9 млн гривень**.

Аудитом встановлено, що основними причинами невиконання планових показників щорічного освоєння асигнувань за КПКВК 1101600 є організаційні недоліки та недостатньо ефективного управління наданими кредитними коштами. Зазначене призводить до змін графіків реалізації контрактів. Зокрема, було затримано виконання двох контрактів на реабілітацію гідротурбін для Дніпровської ГЕС і Кременчуцької ГЕС (у 2013 році через виявлення дефектів обладнання на цих ГЕС, у 2014 році, зокрема, через ремонт обладнання постачальника); одного контракту на запровадження виробничої системи управління (у 2013 році – через технічні проблеми; у 2014 році – через невизначеність щодо підтримки контрактів з російськими компаніями); 4-х контрактів через неврегульованість проектних рішень.

Крім того, на процес використання коштів негативно впливала тривала процедура підписання платіжних документів на проведення оплати в рамках укладених міжнародних угод про залучення коштів. Це було обумовлено змінами переліків уповноважених підписантів платіжних документів, пов'язаними із новими кадровими призначеннями в Мінфіні та Міненерговугіллі. Платіжні періоди за міжнародними угодами у 2013 та 2014 роках відкрито з запізненням більш ніж на 2 місяці (наприкінці лютого 2013 та наприкінці березня 2014 років). Аналогічна ситуація була і на початку 2015 року в зв'язку з кадровими змінами, що відбулись у грудні 2014 року.

Разом з тим, при реалізації контрактів мали місце факти перевищення **максимально допустимих термінів оплати за виставленими рахунками (60 календарних днів) строком до 9 місяців**. У 2015 році використання коштів кредитів (позик) було ускладнено введеними Національним банком України у цьому періоді особливими правилами оформлення проведення операцій в іноземній валюті та обмеженнями щодо їх проведення до 03.06.2015.

Наслідком організаційних недоліків та недостатньо ефективного управління наданими кредитними коштами за бюджетною програмою КПКВК 1101600 є зростання зобов'язань по кредитах протягом звітного періоду (табл. 2).

Таблиця 2

Обсяг зобов'язань по кредитах у періоді, що перевірявся

млн грн

Зобов'язання по кредитах станом на:	КПКВК 1101600
01.01.2013	536,1
01.01.2014	672,9
01.01.2015	1516,5
01.07.2015	2007,6

Дані табл. 2 свідчать, що **рішення щодо проведення оплати за виконані роботи та надані послуги, придбання обладнання за КПКВК 1101600 приймаються недостатньо оперативно, тобто управління наданими кредитними коштами здійснюється Міненерговугіллям, Мінфіном і Укргідроенерго недостатньо ефективно.**

У періоді, який перевірявся, кошти держбюджету спрямовувались на заходи, визначені проектом та титулом будови (об'єкта) «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» (далі – проект «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга»), титул будови «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга»³².

Проект «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» передбачено реалізувати з 2006 до 2018 року, загальна **кошторисна вартість проекту – 6456,7 млн грн** (у т.ч. на будівельно-монтажні роботи (далі – БМР) – 914,0 млн грн, устаткування – 4065,4 млн грн, пусканалагоджувальні роботи (далі – ПНР) – 47,3 млн грн, інші витрати – 1430,0 млн гривень). Проект складається з **9 пускових комплексів, кожний з яких є ГЕС або ГАЕС Укргідроенерго,**

³² Затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 № 2358-р.

проте конкретних обсягів коштів за кожним з них не визначено.

Починаючи з 2013 року титулом будови «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» не передбачено фінансування робіт з реконструкції ГЕС за рахунок коштів МФО. Єдиним джерелом фінансування зазначених робіт у 2013–2015 роках визначені власні кошти Укргідроенерго.

Згідно з п. 3 Порядку затвердження титулів будов (об'єктів), будівництво яких здійснюється із залученням бюджетних коштів або коштів підприємств державної власності³³ (далі – Порядок № 995), титул будови (об'єкта) є документом, обов'язковим для міністерств та підприємств, що здійснюють супроводження, фінансування та реалізацію проекту будівництва із залученням бюджетних коштів або коштів підприємств державної власності. Отже, **титул будови «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» потребує актуалізації в частині джерел фінансування.**

Внаслідок незабезпечення Міненерговугіллям та ПАТ «Укргідроенерго» приведення титулу будови «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» в частині джерел фінансування проекту у відповідність з фактичним станом справ з цього питання, **у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року** бюджетні призначення за КПКВК 1101600 в сумі **540,3 млн грн** (2013 рік – 199,0 млн грн, 2014 рік – 246,5 млн грн, I півріччя 2015 року – 94,8 млн грн) використано Міненерговугіллям і Укргідроенерго з порушенням норм названого Порядку.

Слід зазначити, що у титулах перехідної будови цього проекту на 2013 та 2014 роки та відповідних внутрішньобудівельних титулах кошти МФО передбачені серед джерел фінансування: у 2013 році – в обсязі 550,9 млн грн; у 2014 році – 496,1 млн гривень.

Підготовка титулів перехідної будови та внутрішньобудівельних титулів завершена Укргідроенерго у другій половині бюджетного року (07.07.2013 та 06.08.2014 відповідно). Останні зміни до титулу перехідної будови та внутрішньобудівельного титулу проекту на 2014 рік внесено наприкінці бюджетного періоду (31.12.2014). Аналогічна ситуація із зволіканням підготовки таких титулів спостерігається і в 2015 році, оскільки станом на 20.10.2015 відповідні титули відсутні. Отже, **загалом з 01.01.2013 до 01.07.2015 (21 місяць) використання коштів за КПКВК 1101600 здійснювалось за відсутності внутрішньобудівельних титулів будови «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга».**

На замовлення Укргідроенерго ПАТ «Укргідропроект» розроблено проект «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга. Коригування», відповідно до якого **збільшено** кількість пускових комплексів – до 117 од.; **кошторисну вартість** – до 22328,2 млн грн (**на 15871,4 млн грн**, або на 245,8 відс.); **термін реконструкції ГЕС** – до 19 років (**на 7 років**). Проект розпорядження Кабінету Міністрів України про його затвердження надіслано на узгодження до заінтересованих органів державної влади.

³³ Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.97 № 995.

Отже, на сьогодні затримки з фінансуванням проекту «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» призвели до необхідності продовження терміну вибірки позик МБРР № 1 та № 2 і, як наслідок, до збільшення терміну реалізації проекту на 7 років (з 12 до 19 років), а також через зміни курсу валют і необхідність проведення додаткових обсягів робіт, здорожчання його загальної кошторисної вартості на 15871,4 млн грн (з 6456,7 млн грн до 22328,2 млн гривень).

Після завершення проекту «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» планується отримання додаткової потужності в обсязі 363,3 МВт, що еквівалентно потужності таких ГЕС, як Київська, Дніпродзержинська або Каховська. Ці додаткові потужності дозволять значно зекономити вугілля, оскільки зникне потреба тримання в резерві блоків теплової генерації аналогічної сумарної потужності.

Згідно з вимогами Порядку прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів (далі – Порядок № 461)³⁴ прийняття об'єктів в експлуатацію після їх реконструкції здійснюється відповідно до сертифіката, який видається за результатами завершення пускового комплексу в цілому.

На сьогодні, через відсутність в проекті «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» детальної розбивки по пускових комплексах існують проблеми введення в експлуатацію об'єктів, реконструкцію яких завершено. При тому, що факт введення таких об'єктів документально не підтверджений сертифікатом, ці об'єкти працюють і використовуються у виробничій діяльності ГЕС та ГАЕС. За даними бухгалтерського обліку ці об'єкти відображені як такі, що не введені в експлуатацію, отже на них не нараховуються амортизаційні нарахування. Як наслідок, це призводить до втрати фінансового джерела поновлення обладнання та устаткування через несформований повною мірою амортизаційний фонд товариства.

З початку реалізації проекту «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» (з 2006 року) на його виконання за кошти МБРР укладений 41 контракт загальною вартістю 134,0 млн дол. США. У 2013 – 2014 роках та I півріччі 2015 року в стані реалізації перебували: у 2013 році – 19 контрактів на суму 142,7 млн дол. США, у 2014 році – 20 контрактів на 129,0 млн дол. США, у I півріччі 2015 року – 17 контрактів на суму 123,3 млн дол. США.

В рамках зазначених угод придбане все необхідне обладнання і введено в експлуатацію 95 відсотків.

За кошти ЄБРР укладено 3 контракти, 2 з яких на консультаційні послуги.

У періоді, який перевірявся, Укргідроенерго на закупівлю обладнання освоєно 451,0 млн грн (81,4 відс. загального обсягу асигнувань), на БМР – 77,7 млн грн (14,0 відс.), проектно-вишукувальні роботи – 17,8 млн грн (3,2 відс.), ПНР – 7,4 млн грн (1,4 відсотка). Інформація про освоєння капітальних вкладень за КПКВК 1101600 та результати реконструкції гідроелектростанцій наведена у додатку 2 до Звіту.

---

³⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461.

У ході аудиту безпосередньо досліджено стан освоєння кредитних коштів, наданих МФО, на чотирьох відокремлених підрозділах-філіях Укргідроенерго: Дніпродзержинська ГЕС, Канівська ГЕС, Каховська ГЕС, Каскад Київських ГЕС і ГАЕС. У 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року цими підрозділами освоєно 151,0 млн грн, або 27,3 відс. загального обсягу освоєних Укргідроенерго коштів за КПКВК 1101600.

• **Дніпродзержинська ГЕС**

Дніпродзержинська ГЕС (м. Дніпродзержинськ) функціонує з 1963 року. ГЕС оснащена 8 гідроагрегатами загальною потужністю 382 МВт. За 2014 рік виробіток електроенергії ГЕС становив 1,6 млрд кВт/год., тобто 11,1 відс. загального обсягу електроенергії, яка виробляється Укргідроенерго. Загальна чисельність працівників станції у I півріччі 2015 року становила 271 чоловік.

Проектом «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» передбачено реалізацію пускового комплексу «Дніпродзержинська ГЕС» загальною кошторисною вартістю 641,2 млн грн (у т.ч. на БМР – 111,1 млн грн, устаткування та інвентар – 381,1 млн грн, ПНР – 3,1 млн грн, інші витрати – 145,9 млн гривень). Термін реконструкції – 6 років.

Довідково. З 2006 року до 01.07.2015 на реконструкцію Дніпродзержинської ГЕС освоєно 461,4 млн грн, з них за рахунок коштів МФО – 34,3 млн грн, за рахунок власних коштів Укргідроенерго – 427,1 млн гривень.

У 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року **фактичні видатки** Укргідроенерго за КПКВК 1101600 на реконструкцію Дніпродзержинської ГЕС здійснювалися в обсягах, які були значно меншими за планові. У зазначеному періоді на ці цілі було використано 16,5 млн грн, або лише 52,5 відс. запланованих обсягів (2013 рік – 5,4 млн грн (35,5 відс.), 2014 рік – 10,3 млн грн (88,0 відс.), I півріччя 2015 року – 0,8 млн гривень)³⁵.

Зазначені капітальні вкладення використано в рамках виконання 9 контрактів, укладених Укргідроенерго ще до 2013 року. Кошти були використані на придбання обладнання у сумі 10,9 млн грн, на БМР – 3,7 млн грн, на проектні та інші роботи – 1,8 млн гривень.

Установлено, що під час реконструкції Дніпродзержинської ГЕС Укргідроенерго придбало обладнання, що перебуває на складі як запасні частини, вартість якого становить з 2013 року – 749,5 тис грн (у т.ч. за кошти МФО – 713,4 тис грн); з 2014 року – 135,3 тис грн (134,8 тис гривень).

Станом на 01.10.2015 на ГЕС замінено електрогідролічні регулятори швидкості гідротурбін на нові. Це дозволило зменшити витрати електроенергії на власні потреби на 1,2 млн кВт/год щорічно. На всіх гідрогенераторах запроваджено тиристорну систему статичного збудження виробництва АВВ (Швейцарія), що дозволяє заощаджувати 0,9 млн. кВт/год на рік.

³⁵ Відповідно до даних звітів про виконання плану капітальних інвестицій (освоєння капітальних вкладень) за Проектом у 2013 – 2014 роках та I півріччі 2015 року.

З початку реалізації проекту «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» встановлена потужність Дніпродзержинської ГЕС збільшилася на 30,0 МВт.

Реконструкцію Дніпродзержинської ГЕС не завершено. Потребує заміни окреме гідромеханічне обладнання, що експлуатується більше 50 років (при нормі – 30 років) і признане аварійним ще у 1999 році, а також аварійно-ремонтні затвори, верхня секція основного затвору, ремонтний затвор тощо.

• **Канівська ГЕС**

Канівська ГЕС (м. Канів) введена в експлуатацію у 1975 році. ГЕС оснащена 24 гідроагрегатами загальною потужністю 475,5 МВт. За 2014 рік виробіток електроенергії ГЕС становить 1,19 млрд кВт/год, або 8,7 відс. загального обсягу електроенергії, яка виробляється Укргідроенерго. Загальна чисельність працівників станції у I півріччі 2015 року становила 302 чоловіки.

Проектом «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» передбачено реалізацію пускового комплексу «Канівська ГЕС» загальною кошторисною вартістю 1362,4 млн грн (у т.ч. на БМР – 159,9 млн грн, устаткування та інвентар – 897,6 млн грн, ПНР – 15,2 млн грн, інші витрати – 289,7 млн гривень). Термін реконструкції – 12 років.

Довідково. З 2006 року до 01.07.2015 на реконструкцію Канівської ГЕС освоєно 914,2 млн грн, з них за рахунок коштів МФО – 134,0 млн грн, власних коштів Укргідроенерго – 780,2 млн гривень.

У 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року фактичні видатки Укргідроенерго за КПКВК 1101600 (кошти МФО) на реконструкцію ГЕС здійснювалися в обсягах, які не відповідали плановим показникам. Так, у 2013 році було використано 38,9 млн грн, що на 62,8 відс. більше запланованих коштів³⁶. У 2014 році використано 18,1 млн грн, що на 105,7 відс. більше запланованих коштів. Проте у I півріччі 2015 року використано тільки 0,6 млн грн, що становить лише 0,2 відс. запланованого обсягу на цей період. Усього в 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року було використано 57,6 млн грн кредитних коштів.

Усі зазначені капітальні вкладення використано в рамках виконання 14 контрактів, укладених Укргідроенерго ще у 2007–2012 роках. Кошти використовувалися на придбання та монтаж обладнання, проектні та інші роботи.

На момент проведення аудиту на центральному складі Канівської ГЕС зберігалось обладнання та запасні частини на суму 33,1 млн гривень. Поставки цього обладнання були здійснені ще у 2009–2011 роках. Згідно з поясненнями фахівців Укргідроенерго введення в роботу цього обладнання планується у 2016–2018 роках. Водночас, встановлено, що частина обладнання зберігається у неналежних умовах. Зокрема, виявлено, що трансформатори збудження (вартістю 2,7 млн грн), закуплені за контрактом № УНЕ/С-ES-03/06 від

³⁶ Відповідно до даних звітів про виконання плану капітальних інвестицій (освоєння капітальних вкладень) за Проектом у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року.

27.04.2007, з 2011 року зберігаються не у спеціально пристосованих для цього приміщеннях, а на відкритому майданчику.

З 2013 року до 01.10.2015 на Канівській ГЕС завершені роботи з реконструкції гідроагрегатів № 9 і 12, блоку № 6 (зокрема, кабельних лотків, покрівлі закритого розподільчого устаткування, гідроізоляції; приміщень акумуляторних батарей ГЕС та мережі аварійного освітлення на будівлі ГЕС).

З початку реалізації проекту «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» встановлена потужність Канівської ГЕС збільшилася на 49 МВт, усього було реконструйовано 14 гідроагрегатів.

На сьогодні є необхідність у збільшенні встановленої потужності Канівського гідровузла. Передбачено будівництво Канівської ГАЕС, що дозволить забезпечити покриття пікових навантажень, поліпшити режими роботи теплоелектростанцій та атомних електростанцій. Наприкінці 2013 року Уряд затвердив проект та титул будови «Будівництво Канівської ГАЕС»³⁷ загальною вартістю (в цінах станом на 01.01.2013) – 11984,3 млн гривень. Строк будівництва – 6,5 років. У листопаді 2013 року Міненерговугілля та ЄІБ підписали «Декларацію про наміри стосовно співробітництва в сфері фінансування проектів у гідроенергетичній галузі України».

• Каховська ГЕС

Каховська ГЕС (м. Нова Каховка) введена в експлуатацію у 1959 році. ГЕС оснащена 6 гідроагрегатами загальною потужністю 329 МВт. За 2014 рік виробіток електроенергії ГЕС становить 1,09 млрд кВт/год, або 12,6 відс. загального обсягу електроенергії, яку виробляє Укргідроенерго. Загальна чисельність працівників станції у I півріччі 2015 року становила 240 чоловік.

Проектом «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» передбачено реалізацію пускового комплексу «Каховська ГЕС» загальною кошторисною вартістю 322,6 млн грн (у т.ч. на БМР – 71,4 млн грн, устаткування та інвентар – 167,9 млн грн, ПНР – 2,3 млн грн, інші витрати – 81,0 млн гривень). Термін реконструкції – 12 років.

Довідково. З 2006 року до 01.07.2015 на реконструкцію Каховської ГЕС освоєно 297,9 млн грн, з них за рахунок коштів МФО – 26,6 млн грн, за рахунок власних коштів Укргідроенерго – 271,3 млн гривень.

У 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року фактичні видатки Укргідроенерго за КПКВК 1101600 (кошти МФО) на реконструкцію ГЕС здійснювалися в обсягах, які не відповідали плановим показникам. Так, у 2013 році було використано 4,0 млн грн, що на 34,6 відс. більше від запланованих³⁸. Проте у 2014 році та I півріччі 2015 року ці обсяги були значно меншими за планові, а саме використано 4,3 млн грн (75,7 відс.) та 0,06 млн грн (8,5 відс.) відповідно. Всього у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року використано 8,4 млн гривень.

³⁷ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.12.2013 № 1050-р.

³⁸ Відповідно до даних звітів про виконання плану капітальних інвестицій (освоєння капітальних вкладень) за Проектом у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року.

Зазначені капітальні вкладення використано в рамках виконання 9 контрактів, укладених Укргідроенерго. При цьому 8 контрактів були укладені ще у 2006–2012 роках, один контракт – у 2014 році. Кошти були використані на придбання обладнання у сумі 7,3 млн грн, на БМР – 0,6 млн грн, на проектні та інші роботи – 0,5 млн гривень.

На час проведення аудиту на складі Каховської ГЕС з 2008 року зберігається обладнання та запасні частини на суму 0,8 млн гривень.

Станом на 01.10.2015 завершені роботи з реконструкції гідроагрегата № 6, зокрема, замінено робоче колесо, камери робочого колеса, напрямного апарата; модернізовано підшипники лопаток напрямного апарата, маслоприймача, верхнього та нижнього кілець напрямного апарата, турбінного вала, системи технічного водопостачання. Проводились роботи із заміни обладнання (роз'єднувачі, адаптація системи захисту та управління для гідроелектростанцій (СКАДА) та автоматизована система комерційного обліку електроенергії (АСКОЕ)).

З початку реалізації проекту «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» **встановлена потужність Каховської ГЕС збільшилася на 34,8 МВт.**

Слід зазначити, що на сьогодні гостро постало питання збільшення встановленої потужності Каховського гідровузла шляхом вводу додаткових гідроагрегатів. Це обумовлено тим, що ГЕС вводилася в експлуатацію, коли на розміщеній вище ділянці р. Дніпро були відсутніми регулюючі водосховища, отже, надлишки води у холостому режимі скидаються через спеціально побудовану для цього водозливну греблю. Для оптимізації роботи Каховського гідровузла Укргідроенерго планує будівництво Каховської ГЕС-2. Наразі розроблено лише ТЕО цього будівництва.

• Каскад Київських ГЕС і ГАЕС

Київська ГЕС (м. Вишгород) введена в експлуатацію у 1968 році, ГАЕС (м. Вишгород) – у 1972 році. ГЕС оснащена 20 гідроагрегатами загальною потужністю 440 МВт. На ГАЕС встановлено 6 гідроагрегатів загальною потужністю 235,5 МВт. За 2014 рік виробіток електроенергії ГЕС та ГАЕС становив 0,77 млрд кВт/год, або 8,8 відс. загального обсягу електроенергії, яку виробляє Укргідроенерго. Загальна чисельність працівників Каскаду у I півріччі 2015 року становила 507 чоловік.

Проектом «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» передбачено реалізацію пускових комплексів:

- «Київська ГЕС» загальною кошторисною вартістю 434,6 млн грн (у т.ч. на БМР – 59,3 млн грн, устаткування та інвентар – 266,5 млн грн, ПНР – 5,7 млн грн, інші витрати – 103,1 млн гривень). Термін реконструкції – 6 років. Підлягають реконструкції 8 гідроагрегатів;

- «Київська ГАЕС» загальною кошторисною вартістю 280,0 млн грн (у т.ч. на БМР – 48,6 млн грн, устаткування та інвентар – 155,8 млн грн, ПНР – 3,8 млн грн, інші витрати – 71,8 млн гривень). Термін реконструкції –

7 років. Підлягають реконструкції 3 гідроагрегати.

Довідково. З 2006 року до 01.07.2015 на реконструкцію Київських ГЕС і ГАЕС освоєно 394,0 млн грн, з них за рахунок коштів МФО – 94,5 млн грн, за рахунок власних коштів Укргідроенерго – 298,1 млн грн, інших (гранти) – 1,4 млн гривень.

У 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року фактичні видатки Укргідроенерго за КПКВК 1101600 (кошти МФО) на реконструкцію Київських ГЕС і ГАЕС здійснювалися в обсягах, які не відповідали плановим показникам. Так, у 2013 році використано 45,6 млн грн, що на 151,9 відс. більше від запланованих³⁹, у I півріччі 2015 року – 6,2 млн грн (на 31,6 відс.). Проте у 2014 році обсяги були меншими за планові, а саме у 2014 році використано 16,7 млн грн, або 59,8 відсотка. Всього за період, що перевірявся, використано 68,5 млн гривень.

Капітальні вкладення використано в рамках виконання 17 контрактів, 15 з яких укладені Укргідроенерго ще у 2006–2012 роках, 2 – у 2014 році.

Кошти були використані на БМР та обладнання у сумі 63,7 млн грн, проектно-вишукувальні роботи – 4,3 млн грн, ПНР – 0,5 млн гривень.

Встановлено, що під час реконструкції Київських ГЕС та ГАЕС Укргідроенерго придбавалося обладнання, яке перебуває на складі як запасні частини, вартість якого становить: на 01.07.2015 – 19,5 млн грн (79 од.), з них: з 2013 року – 0,6 млн грн (19 од.), з 2014 року – 15,5 млн грн (51 од.). Згідно з поясненнями фахівців Укргідроенерго, запасні частини мають забезпечити роботу обладнання протягом 10–25 років.

На Київській ГЕС виконано реконструкцію блоків №№ 1 – 5 з переходом на напругу 6,3 кВ та введенням в дію на 20 гідроагрегатах цих блоків генераторних вимикачів, завдяки чому підвищено гнучкість керування гідроагрегатами та їх надійність.

На Київській ГАЕС завершена реконструкція гідроагрегата № 1 з заміною обмотки статора, системи тиристорного збудження генераторів та регулятора швидкості турбін.

Крім того, на обох електростанціях проводились роботи із заміни обладнання, зокрема: комплексних розподільчих пристроїв, адаптації системи захисту та управління для гідроелектростанцій (СКАДА), автоматизованої системи комерційного обліку електроенергії (АСКОЕ) тощо.

З початку реалізації проекту «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» встановлена потужність Київської ГЕС збільшилася на 28,0 МВт, Київської ГАЕС залишилася незмінною.

4.2. Використання коштів державного бюджету за КПКВК 1101630

Як вже зазначалося, в межах бюджетної програми за КПКВК 1101630 «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора», разом з іншим, виконувалися заходи, спрямовані на виконання спільного з МФО

³⁹ Відповідно до даних звітів про виконання плану капітальних інвестицій (освоєння капітальних вкладень) за Проектом у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року.

інвестиційного Проекту реабілітації гідроелектростанцій. У 2013–2014 роках за КПКВК 1101630 кошти у повному обсязі спрямовувалися на згаданий Проект, у 2015 році – частково.

Законодавчими підставами для здійснення бюджетних видатків за КПКВК 1101630 є Угода про позику МБРР № 1. Угодою, зокрема, передбачено спрямування коштів на виконання компоненту D «Впровадження програми реформ та розвитку в галузі енергетики» Проекту реабілітації гідроелектростанцій у сумі 2,5 млн дол. США. Виконавець компоненту D та бенефіціар коштів за ним – Міненерговугілля.

Відповідно до напрямів, визначених паспортами бюджетної програми за КПКВК 1101630, на 2013–2015 роки кошти були передбачені на оплату послуг консультантів з питань реформування енергетичного комплексу (у 2013–2014 роках) та оплату ПДВ за контрактами з міжнародними консультаційними компаніями відповідно до статті 280 Податкового кодексу (у 2014–2015 роках).

У 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року Міненерговугілля на зазначені цілі за КПКВК 1101630 **надійшло 6,8 млн грн** (2013 рік – 1,2 млн грн, 2014 рік – 4,5 млн грн, I півріччя 2015 року – 1,1 млн гривень).

Слід зазначити, Міненерговугіллям не забезпечено прийняття належних управлінських рішень у частині використання залишків коштів за КПКВК 1101630, які на початок 2013 року за цією програмою становили 1,0 млн гривень. На початок 2014–2015 років нагромадження коштів на банківських рахунках відбувалось за рахунок значних коливань курсу дол. США до національної валюти (тобто курсової різниці). Станом на 01.01.2014 залишок коштів становив 0,2 млн грн, а станом на 01.01.2015 – 3,4 млн гривень.

У періоді, який перевірявся, Міненерговугіллям за КПКВК 1101630 (в частині Проекту реабілітації гідроелектростанцій) використано 3,3 млн грн:

- 2013 рік – 1,9 млн грн, з них: КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» – 1,4 млн грн (на консультаційні послуги (без ПДВ)), КЕКВ 2280 «Інші поточні видатки» – 0,5 млн грн (сплата ПДВ);

- у 2014 рік – 1,4 млн грн, з них: КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» – 1,2 млн грн (на консультаційні послуги (без ПДВ)), КЕКВ 2280 «Інші поточні видатки» – 0,2 млн грн (сплата ПДВ);

- у I півріччі 2015 року – кошти не використовувалися.

Міненерговугілля оплачувало послуги сімох консультантів з питань реформування енергетичного комплексу, з якими було укладено вісім контрактів. П'ять контрактів укладено у 2007–2012 роках, три – у 2013–2014 роках.

У 2013–2014 роках Міненерговугіллям укладені такі контракти:

- у 2013 році з AF Energy Markets International-Mercados (Іспанія) на суму 0,35 млн дол. США та з ТОВ «БДО» на 0,08 млн грн;

- у 2014 році з ТОВ «БДО» на суму 0,08 млн гривень.

Інформація щодо використання цих коштів наведена в табл. 3.

Таблиця 3

млн грн

Контракт	Консультант	2013 рік	2014 рік	Усього
MFE/4795PCU-01 від 23.02.2007	Голмачов Д.	0,32	0,26	0,58
MFE/4795PCU-02/02 від 30.03.2009	Лісова І.	0,19	0	0,19
MFE/4795QCBS-12 від 29.11.2010	KPMG Advisory Ltd. (Hungary) & KPMG (Ukraine) & Imepower Consulting (Ukraine) & Fichtner GmbH (Germany) & Wolf Theiss (Hungary)	0,57	0	0,57
MFE/4795QCBS-16 від 03.08.2010	Mercados-Energy Markets International (Spain) & Pierce Atwood (USA) & Imepower Group (Ukraine)	0,39	0	0,39
№ MFE/4795PCU-04/01 від 01.08.2012	Дорошенко В.	0,08	0	0,08
MFE/4795QCBS-15 від 21.03.2013	AF Mercados-Energy Markets International, S.A.	0,32	1,02	1,34
MFE/4795/LCS-05 від 22.02.2013 MFE/4795/LCS-06 dd.20.06.14	ТОВ «БДО»	0,08	0,08	0,16
Курсові різниці		-0,024	-0,02	0,006
Послуги банку		0,002	0,01	0
Разом		1,919	1,92	1,36

Встановлено, що рішення щодо відбору консультантів приймалося Міненерговугілля на підставі Плану закупівель за Проектом реабілітації гідроелектростанцій.

У 2013–2014 роках до Групи координації, передбаченої компонентом D Програми реформування та розвитку енергетичного сектора, увійшли 3 консультанти: керівник групи координації програми - спеціаліст із закупівель; спеціаліст з фінансового менеджменту та спеціаліст з питань електроенергетики. Відповідно до умов контрактів ними готувалися звіти про виконання своїх обов'язків.

Решта чотири консультанти – це залучені консалтингові компанії, якими відповідно до умов контрактів були підготовлені зокрема:

- проект попереднього техніко-економічного обґрунтування другого етапу Проекту з передачі електроенергії (включений в компонент D Проекту реабілітації гідроелектростанцій);

- остаточний звіт «Пакет проектів правових актів з удосконалення процедури проектування, будівництва та введення в експлуатацію об'єктів інфраструктури електроенергетичної галузі»;

- остаточний звіт, який включає необхідний і достатній пакет законодавчих актів з адаптації законодавства ЄС, запропонованих консультантом;

- два звіти незалежних аудиторів: «Фінансова звітність за період з 01.01.2012 до 31.12.2012 разом з аудиторським висновком» та

«Фінансова звітність за період з 01.01.2013 до 31.12.2013 разом з аудиторським висновком».

5. АНАЛІЗ ОКРЕМИХ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «УКРГІДРОЕНЕРГО»

Загальні вимоги до складання фінансової звітності в Україні визначає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»⁴⁰ (далі – Закон № 996). ПАТ «Укргідроенерго» у своїй діяльності керується нормами статті 12¹ Закону № 996, якою визначено, що публічні акціонерні товариства складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами.

Законом № 996 передбачено, що підприємство самостійно визначає за погодженням з власником або уповноваженим ним органом відповідно до установчих документів облікову політику підприємства (ч. 5 ст. 8).

Згідно з нормами відповідного Положення, затвердженого Мінфіном⁴¹, облікова політика підприємств державного, комунального секторів економіки визначається у розпорядчому документі, який приймається підприємством і погоджується органом, до сфери управління якого воно належить, або уповноваженим органом відповідно до установчих документів (п. 1 розділу II).

У 2013 році Укргідроенерго застосовувалося Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку⁴², яке Міненерговугіллям погоджено не було. З 01.01.2014 до теперішнього часу Укргідроенерго застосовуються норми Положення про облікову політику з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансової звітності⁴³, яке погоджено Міненерговугіллям 08.07.2014.

Таким чином, у 2013 році та майже сім місяців 2014 року діяльність Укргідроенерго стосовно організації бухгалтерського обліку здійснювалася із недотриманням норм п. 1 розділу II Положення Мінфіну.

Господарським кодексом України передбачено, що господарське товариство, у статутному капіталі якого більше 50 відс. акцій (часток, паїв) належить державі, зобов'язане на кожний наступний рік складати і виконувати річний фінансовий план відповідно до статті 75 цього Кодексу (ч. 5 ст. 89).

Відповідно до ч. 2 ст. 75 Господарського кодексу України фінансовий план є основним плановим документом державного комерційного підприємства, відповідно до якого підприємство отримує доходи і здійснює видатки, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій

---

⁴⁰ Закон України від 16.07.99 № 996.

⁴¹ Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затверджене наказом Міністерством фінансів України від 19.12.2006 № 1213.

⁴² Наказ Укргідроенерго від 29.12.2011 № 149.

⁴³ Наказ Укргідроенерго від 25.12.2013 № 249.

протягом року відповідно до установчих документів. Фінансовий план підприємств, що є суб'єктами природних монополій, та підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 млн грн, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Підприємства електроенергетики, ліцензована діяльність яких регулюється шляхом затвердження національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (далі – НКРЕ, НКРЕКП), складають фінансові плани з урахуванням затвердженої цією комісією структури тарифів на електричну та теплову енергію. Фінансові плани таких підприємств підлягають затвердженню до 31 грудня року, що передує плановому.

Встановлено, що кожного року проект фінансового плану у початковій редакції подавався Укргідроенерго на розгляд Міненерговугілля до 15 червня, тобто з дотриманням термінів, визначених Порядком складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки (пункт 4)⁴⁴.

Водночас, у подальшому виникала необхідність у доробці фінплану, обумовлена, зокрема, тривалою процедурою затвердження або внесенням змін НКРЕ (НКРЕКП) до тарифів, пов'язаних з діяльністю Укргідроенерго.

Наприклад, тариф на відпуск електричної енергії Укргідроенерго на 2013 рік було затверджено НКРЕ 26.12.2012⁴⁵. При цьому **вже 24.01.2013 тарифи НКРЕ було змінено**⁴⁶. Обидва рази проект фінансового плану Укргідроенерго коригувався та повторно погоджувався із заінтересованими міністерствами та відомствами. Лише після врахування усіх зауважень фінплан через Міненерговугілля подавався на затвердження Урядом.

У 2014 році тариф на відпуск електричної енергії Укргідроенерго також було затверджено лише наприкінці 2013 року⁴⁷. Як наслідок, проект фінплану Укргідроенерго було скориговано і до середини лютого 2014 року він перебував на погодженні заінтересованих міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, після чого через Міненерговугілля був поданий на затвердження Урядом.

Аналогічно у 2015 році тариф на відпуск електричної енергії Укргідроенерго було затверджено НКРЕ лише наприкінці 2014 року⁴⁸. Поки тривала процедура погодження фінансового плану, НКРЕКП 31.03.2015 затвердило Укргідроенерго новий тариф на 2015 рік⁴⁹. Це викликало необхідність коригування та повторного погодження фінплану із заінтересованими міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади. Лише на початку червня фінплан через Міненерговугілля був поданий на затвердження Урядом.

---

⁴⁴ Наказ Міністерства економіки України від 21.06.2005 № 173.

⁴⁵ Постанова НКРЕ від 26.12.2012 № 1779.

⁴⁶ Постанова НКРЕ від 24.01.2013 № 48.

⁴⁷ Постанова НКРЕ від 27.12.2013 року № 1792.

⁴⁸ Постанова НКРЕКП від 23.12.2014 № 909.

⁴⁹ Постанова НКРЕКП від 31.03.2015 № 978.

Таким чином, унаслідок неналежної діяльності НКРЕ, НКРЕКП щодо затвердження або внесення змін до тарифів, пов'язаних з діяльністю Укргідроенерго, а також неналежною діяльністю державних органів, задіяних у процесі погодження фінансового плану Укргідроенерго, такі фінансові плани затверджувалися Кабінетом Міністрів України несвоєчасно. Це ускладнювало виконання Укргідроенерго своїх функцій та статутних завдань і призводило до порушень законодавства при використанні коштів.

За таких умов фінансові плани Укргідроенерго затверджувалися Кабінетом Міністрів України з порушенням термінів, визначених статтею 75 Господарського кодексу України. Зокрема, у 2013 році фінансовий план Укргідроенерго був затверджений Урядом із запізненням на 79 днів від встановленого терміну⁵⁰, у 2014 році – на 43 дні⁵¹, а у 2015 році – на 182 дні⁵².

Слід також зазначити, що затвердженим Кабінетом Міністрів України у 2012 році порядком здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку⁵³ закріплено, що суб'єкти господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження річних фінансових планів у встановленому порядку можуть здійснювати витрати, які безпосередньо пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг). При цьому забороняється здійснювати витрати, зокрема, на капітальні інвестиції (за винятком випадків, рішення щодо яких прийнято Кабінетом Міністрів України) (п. 1).

Оскільки у 2015 році Кабінет Міністрів України окремого рішення про надання Укргідроенерго дозволу здійснювати витрати на капітальні інвестиції до затвердження фінплану не приймав, здійснення таких витрат здійснювалося із порушенням вимог названого Порядку.

Аналізом окремих показників діяльності Укргідроенерго, визначених у його фінансових планах на 2013–2015 роки, встановлено таке.

Згідно з фінансовим планом Укргідроенерго на 2013 рік доходи заплановані на рівні 2789,1 млн грн, видатки (без податку на прибуток) – 1568,9 млн гривень. Фінансовий результат від звичайної діяльності запланований на рівні 1220,2 млн грн, валовий прибуток – 1024,4 млн грн, чистий прибуток – 973,2 млн гривень. Податок на прибуток запланований на рівні 247,0 млн грн, відрахування до фонду на виплату дивідендів на державну частку фінпланом на 2013 рік не передбачені.

У структурі доходів чистий дохід (виручка) становить 2393,4 млн грн (або 86 відс. усіх доходів), інші операційні доходи – 259,6 млн грн (9 відс), інші доходи – 136,1 млн грн (5 відсотків).

---

⁵⁰ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.03.2013 № 207-р.

⁵¹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.02.2014 № 85-р.

⁵² Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.07.2015 № 739-р.

⁵³ Постанова Кабінету Міністрів України від 03.10.2012 № 899.

У структурі видатків собівартість реалізованої продукції запланована на рівні 1369,1 млн грн, або 87 відс. усіх видатків. Адміністративні видатки у структурі видатків заплановані на рівні 5 відс. – 75,5 млн грн, інші операційні видатки на рівні 3 відс. – 40,3 млн грн, фінансові витрати на рівні 4 відс. – 70,9 млн грн та інші витрати – один відс. – 13,2 млн гривень.

Фактично, відповідно до звіту про виконання фінансового плану за **2013 рік чистий дохід (виручка) перевищив планові показники на 11,4 відс.** та становив 2721,9 млн грн, або 98 відс. усіх доходів. Через недоотримання 90 відс. інших операційних доходів та 79 відс. інших доходів, план по доходах виконаний на 99,9 відс. і становить 2785,4 млн гривень.

Витрати на здійснення діяльності за підсумком 2013 року становили 1404,5 млн грн, що на 10,5 відс. менше, ніж було передбачено фінансовим планом. Така економія досягнена за рахунок меншої на 10,4 відс. від запланованої фактичної собівартості реалізованої продукції та на 90,8 відс. менше запланованих фінансових витрат.

Адміністративні витрати збільшилися порівняно з передбаченим фінансовим планом рівнем на 27,5 відс., на 39,4 відс. більше планових становили також інші операційні витрати та на 47,9 відс. – інші витрати.

Слід зазначити, що збільшення чистого доходу порівняно з запланованим рівнем на 13,7 відс. при зменшенні фактичної собівартості реалізованої продукції на 10,4 відс. пояснюється збільшенням корисного відпуску електроенергії на 30,9 відсотка.

Податок на прибуток становив 67,8 млн грн, що на 72,5 відс. менше рівня, передбаченого фінансовим планом на 2013 рік.

Таким чином, **фактично отриманий валовий прибуток перевищив запланований рівень на 46 відс. і становив 1495,7 млн грн**, фінансовий результат від звичайної діяльності більше запланованого рівня на 13,2 відс. (1380,8 млн грн), **отриманий чистий прибуток більший від запланованого на 34,9 відс. (1313,0 млн гривень).**

У 2013 році в Укргідроенерго працювало 2849 працівників⁵⁴. Фонд оплати праці становив 238,4 млн грн, місцевим бюджетам було перераховано 34,8 млн грн податку з доходів фізичних осіб. Середня заробітна плата одного працівника становила 6,9 тис грн, тобто більше 6 мінімальних заробітних плат.

За підсумками 2013 року Укргідроенерго сплачено до бюджетів усіх рівнів податків та інших платежів на суму 662,3 млн грн, у т.ч.: податок на прибуток – 37,4 млн грн, відрахування до фонду на виплату дивідендів на державну частку – 240,3 млн грн, ПДВ – 26,5 млн грн, єдиний соціальний внесок – 95,9 млн грн, податок на доходи фізичних осіб – 36,2 млн грн, збір за спеціальне використання водних ресурсів – 210,6 млн грн, інші платежі – 15,4 млн гривень.

Згідно з фінансовим планом Укргідроенерго на 2014 рік доходи заплановані на рівні 2709,0 млн грн, що на 2,9 відс. менше порівняно

---

⁵⁴ За даними статистичної звітності І-ПВ «Звіт з праці».

з 2013 роком, при цьому чистий дохід (виручка) запланована у сумі 2555,8 млн грн, що на 6,8 відс. більше плану 2013 року, видатки (без податку на прибуток) на рівні 2168,4 млн грн, що на 38,2 відс. більше планового показника 2013 року.

Фінансовий результат від звичайної діяльності запланований на рівні 540,6 млн грн, що у 2 рази менше плану 2013 року, при цьому валовий прибуток запланований на рівні 1256,9 млн грн, що на 22,7 відс. більше плану попереднього року, а чистий прибуток – 514,2 млн грн, що на 47,2 відс. менше плану 2013 року.

Таким чином, при формуванні показників фінансового плану Укргідроенерго на 2014 рік не були дотримані вимоги Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки⁵⁵, яким передбачено, що фінансовий план підприємства повинен забезпечувати зростання фінансових результатів діяльності, отримання валового прибутку та чистого прибутку, розмір яких не може бути меншим, ніж прогнозні та планові показники поточного року.

Водночас слід зазначити, що погіршення показників фінансового плану Укргідроенерго на 2014 рік порівняно з попереднім роком було обумовлено, зокрема, виключенням доходів від безоплатно одержаних активів та доходів від необоротних активів, побудованих за рахунок коштів державного бюджету України (у межах амортизації необоротних активів, нарахованої за звітний період), а також зростанням неопераційної курсової різниці за довгостроковими кредитними договорами, укладеними з МФО.

Податок на прибуток запланований на рівні 26,4 млн грн, що у 9 разів менше плану 2013 року, відрахування до фонду на виплату дивідендів на державну частку – у сумі 171,9 млн гривень.

У структурі доходів чистий дохід (виручка) становить 2555,8 млн грн (94 відс.) усіх доходів та на 6,8 відс. більше плану 2013 року. Інші операційні доходи у структурі доходів становлять два відсотки – 48,3 млн грн, що на 81,4 відс. менше плану 2013 року, інші фінансові доходи у розмірі одного відсотка – 33,2 млн грн планом 2013 року не передбачалися, інші доходи становлять 3 відс. – 71,6 млн грн, що на 47,4 відс. менше плану 2013 року.

У структурі видатків собівартість реалізованої продукції запланована на рівні 1298,9 млн грн, що становить 60 відс. усіх видатків, та на 5,1 відс. менше порівняно з планом 2013 року.

Адміністративні видатки у структурі видатків заплановані на рівні 4 відс. – 86,8 млн грн, що на 15 відс. більше, ніж було заплановано на 2013 рік, інші операційні видатки також на рівні 4 відс. – 84,3 млн грн, що на 109,2 відс. більше плану 2013 року, фінансові витрати на рівні 0,5 відс. – 2,9 млн грн, що на 95,8 відс. менше плану 2013 року та інші витрати на рівні 32 відс. – 695,5 млн грн, що у 52,8 разів більше плану 2013 року.

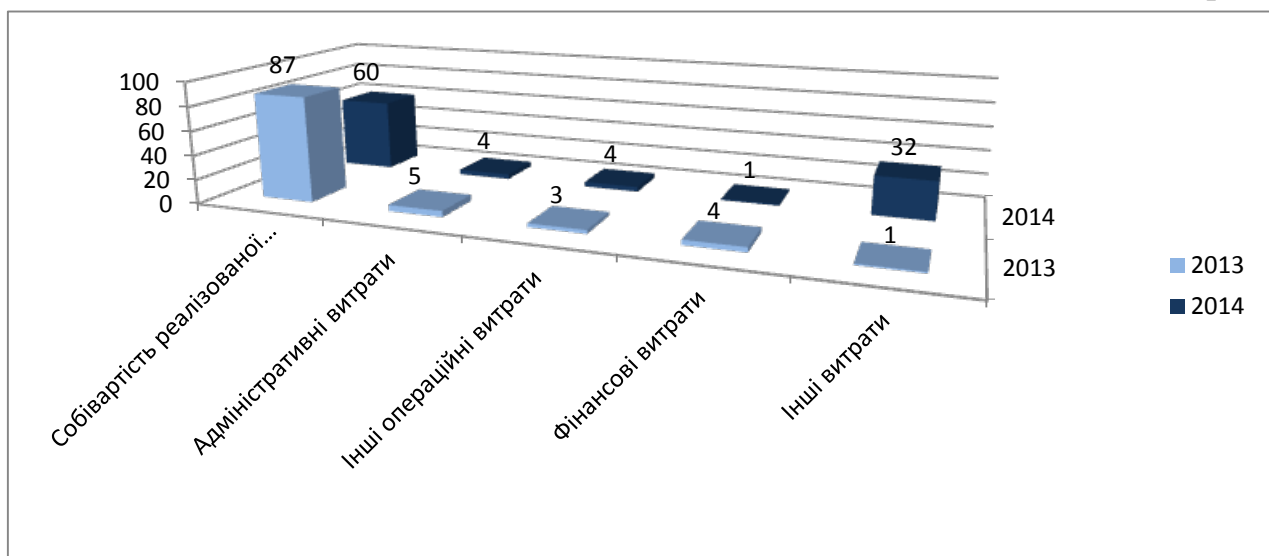
---

⁵⁵ Наказ Міністерства економіки України від 21.06.2005 № 173 (діяв до 03.04.2015).

Отже, у 2014 році в структурі видатків порівняно з планом 2013 року відбулися суттєві зміни. Структура видатків за 2013 та 2014 роки зображена на діаграмі нижче.

Діаграма

Дані, наведені у діаграмі, свідчать, що у структурі витрат у 2014 році порівняно з 2013 роком значно збільшилася питома вага інших витрат за рахунок неопераційної курсової різниці. Це суттєво вплинуло на формування фінансового результату, оскільки вони становлять у 2014 році третину всіх витрат, тоді як у 2013 році такі витрати були на рівні одного відсотка.

Таким чином, планом на 2014 рік передбачено збільшення на 6,8 відс. чистого доходу (виручки) та зменшення при цьому порівняно з планом 2013 року собівартості реалізованої продукції на 5,1 відсотка. При цьому за рахунок зменшення інших доходів та суттєвого збільшення інших витрат чистий прибуток запланований майже удвічі менше, ніж у попередньому періоді.

Фактично, відповідно до звіту про виконання фінансового плану за 2014 рік чистий дохід (виручка) перевищив планові показники на 1,04 відс. і становив 2582,3 млн грн, або 96 відс. усіх доходів, та на 5,1 відс. менше від отриманого у 2013 році аналогічного доходу. Фактична собівартість реалізованої продукції підвищилася порівняно з 2013 роком на 6,9 відсотка.

За рахунок недоотримання 82 відс. інших доходів, план по доходах виконаний на 99,3 відс. та становить 2690,2 млн гривень.

Витрати на здійснення діяльності за підсумком 2014 року становили 2163,5 млн грн, що на 0,2 відс. менше, ніж було передбачено фінпланом.

Таким чином, **розбіжності між плановими та фактичними показниками доходів і витрат у 2014 році були несуттєвими: фактично сплачений податок на прибуток становив на 92,3 відс. більше, ніж передбачено планом; сума фактично отриманого чистого прибутку на 7,4 відс. менше, ніж було передбачено фінансовим планом на 2014 рік, та на 63,7 відс. менше, ніж фактично отримано у попередньому році; сплачено відрахування**

до фонду на виплату дивідендів на державну частку у сумі **393,9** млн грн, що на **129,2** відс. більше, ніж передбачено планом, та на **63,9** відс. більше, ніж перераховано у 2013 році.

У 2014 році кількість працюючих Укргідроенерго проти 2013 року збільшилась до 2854 працівників (на 5 од.). Фонд оплати праці проти попереднього року збільшився на 4,1 відс. і становив 248,3 млн гривень. Місцевим бюджетам було перераховано 36,2 млн грн податку з доходів фізичних осіб. Середня заробітна плата одного працівника становила 7,3 тис грн, що майже на 6 відс. більше 2013 року (майже 6 мінімальних зарплат).

За підсумками 2014 року Укргідроенерго сплачено до бюджетів усіх рівнів податків та інших платежів на суму 716,9 млн грн, у т.ч.: податок на прибуток – 20,4 млн грн, дивіденди, нараховані на акції господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність – 393,9 млн грн, ПДВ – 16,4 млн грн, єдиний соціальний внесок – 100,0 млн грн, податок на доходи фізичних осіб – 37,7 млн грн, збір за спеціальне використання водних ресурсів – 141,3 млн грн, інші платежі – 7,3 млн гривень.

Згідно з фінансовим планом Укргідроенерго **на 2015 рік у I півріччі доходи заплановані на рівні 2193,4 млн грн**, що становить 80,9 відс. плану 2014 року, видатки (без податку на прибуток) – 1918,5 млн грн (88,5 відс.), **чистий прибуток – 223,8 млн гривень**. Запланований податок на прибуток у сумі 51,1 млн грн (193,8 відс.) та відрахування до фонду на виплату дивідендів на державну частку – 142,8 млн грн (83,1 відсотка).

Структура видатків і доходів на I півріччя 2015 року відповідно до затвердженого фінансового плану суттєво не відрізняється від планової структури 2014 року. Так, питому вагу у структурі доходів має чистий дохід (виручка) у сумі 2150,6 млн грн, або 98 відс. загального обсягу, у структурі видатків – 57 відс. у сумі 1089,8 млн грн – частка собівартості реалізованої продукції, 39 відс. на 753,7 млн грн – інші витрати.

Протягом I півріччя 2015 року середня кількість працюючих на Укргідроенерго проти 2014 року зменшилась на 22 працівники до 2832 чоловік. Фонд оплати праці за 6 місяців становив 128,3 млн грн, місцевим бюджетам як податок з доходів фізичних осіб було перераховано 18,8 млн гривень. Середня заробітна плата одного працівника становила до 7,5 тис грн, що на 2,7 відс. більше попереднього року (6,2 мінімальних заробітних плат).

За результатами діяльності у I півріччі 2015 року заплановані показники фінансового плану практично виконані. За рахунок зменшення фактично понесених інших витрат від запланованого рівня на 30,6 відс. досягнута економія коштів у сумі 230,4 млн гривень. **Отриманий чистий прибуток у сумі 403,4 млн грн**, що на 80,3 відс. більше, ніж передбачено фінансовим планом.

Під час аудиту також проаналізовано основні фінансові показники Укргідроенерго за результатами діяльності за 2013–2014 роки та I півріччя 2015 року (табл. 4).

Таблиця 4

Коефіцієнт	Нормативне значення	На 01.01.2013	На 01.01.2014	На 01.01.2015
Рентабельність активів, відс.	збільшення	7,9	6,6	2,2
Рентабельність діяльності	>0	47,0	48,2	18,4
Абсолютна ліквідність	0,2-0,35 та більше	0,5	0,3	0,2
Поточна ліквідність	> 1-1,5	2,5	1,9	1,1
Фінансова стійкість	> 1	7,5	5,9	4,2
Фінансова незалежність	> 0,5	0,8	0,9	0,8
Коефіцієнт заборгованості	0,5-0,7	0,1	0,2	0,2

Дані табл. 4 свідчать, що Укргідроенерго у **2013 році отримано 6,6 коп. чистого прибутку на кожен гривню активів, а у 2014 році – 2,2 коп., що свідчить про зменшення ефективності діяльності Укргідроенерго.** Водночас такий стан був обумовлений зменшенням чистого доходу підприємства від реалізації продукції на 5,1 відс. (через несприятливі кліматичні умови та зростання курсу іноземної валюти), що призвело до зменшення чистого прибутку Укргідроенерго за рахунок втрати від неопераційних курсових різниць та зростання середньорічної вартості активів.

Незважаючи на незначне перевищення поточних зобов'язань над оборотними активами (коефіцієнти поточної та абсолютної ліквідності коливаються в межах мінімально допустимих оптимальних значень), **Укргідроенерго спроможне погасити свою короткострокову кредиторську заборгованість за рахунок найбільш ліквідних активів, у першу чергу за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів.**

Значення коефіцієнта фінансової стійкості має чітку тенденцію до зменшення, проте фактично характеризує перевищення власних коштів над позиковими в 4,2 рази, що свідчить про **можливість Укргідроенерго бути відносно незалежним від зовнішніх запозичень.**

Значення коефіцієнта фінансової незалежності (автономії) є більшим, ніж передбачено оптимальним значенням, що характеризує **задовільний фінансовий стан Укргідроенерго.** Коефіцієнт заборгованості протягом 2013–2014 років залишався однаковим та показував стабільне фінансування активів на 20 відс. за рахунок зобов'язань.

Як вже зазначалося, в рамках реалізації Угод про позики МБРР № 1 і № 2 незалежним аудитором (ТОВ «ВДО») було **проведено аудит фінансової звітності Укргідроенерго за 2013 та 2014 роки, за результатами яких надано умовно-позитивний та безумовно-позитивний висновки** відповідно. В обох висновках відмічено, що фінансова звітність Укргідроенерго в усіх суттєвих аспектах достовірно відображає його фінансовий стан, фінансові результати та рух грошових коштів за рік, що закінчився, станом на 31.12.2013 та 31.12.2014, у відповідності з Міжнародними стандартами фінансової звітності. За інформацією, наведеною у цих звітах, з питань стану фінансової звітності порушень не встановлено.

Таким чином, **аналіз показників діяльності Укргідроенерго, визначених фінансовими планами на 2013–2015 роки та відповідними звітами про їх виконання, свідчить про його задовільний фінансовий стан.** Водночас **фінансові плани на 2013, 2014 і 2015 роки затверджувались Кабінетом Міністрів України несвоєчасно,** що ускладнювало виконання Укргідроенерго своїх функцій та статутних завдань.

ВИСНОВКИ

1. Міністерством енергетики та вугільної промисловості України і ПАТ «Укргідроенерго» у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року в цілому забезпечене законне використання бюджетних коштів, передбачених на реалізацію заходів проекту «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 № 2358-р.

У той же час мали місце **недоліки при плануванні та фінансуванні цих заходів,** через що за вказаний період було використано лише **46,8 відсотка (543,6 млн грн) передбачених на ці цілі коштів державного бюджету.**

Залучені в рамках угод з міжнародними фінансовими організаціями кредитні кошти були вагомим джерелом фінансування заходів з реалізації цього проекту. Водночас **через організаційні недоліки та недостатньо оперативне управління кредитними коштами строки виконання робіт за проектом та їх вартість збільшуються.**

На сьогодні термін виконання робіт за проектом від початкового збільшився на 7 років, а його прогнозна загальна кошторисна вартість через зміну курсу валют та необхідність проведення додаткових обсягів робіт збільшилася на 15,9 млрд грн (до 22,3 млрд гривень).

2. Виконання заходів з реконструкції об'єктів гідроенергетики відбувається в умовах недосконалого програмного (планового) забезпечення, що ускладнює їх реалізацію.

Питання здійснення заходів щодо реконструкції гідроелектростанцій ПАТ «Укргідроенерго» фрагментарно визначені в Енергетичній стратегії України на період до 2030 року та кількох державних програмах, а саме: Державній програмі розвитку внутрішнього виробництва, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 12.09.2011 № 1130, та Державній програмі активізації розвитку економіки на 2013–2014 роки, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 27.02.2013 № 187. Проте зазначені державні програми в цілому не спрямовуються на врегулювання проблем електроенергетики (гідроенергетики) і в частині заходу з реконструкції гідроелектростанцій, через їх неконкретність, між собою не кореспондуються.

Крім того, ці програми складені з порушенням вимог Закону України від 18.03.2004 № 1621 «Про державні цільові програми» та Порядку розроблення та виконання державних цільових програм, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 106, оскільки не містять усіх необхідних складових та елементів, передбачених законодавством для державних цільових програм.

План розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні десять років, який, зокрема, має містити показники розвитку генеруючих потужностей ГЕС і ГАЕС, Кабінетом Міністрів України не затверджений.

Затверджена Мінпаливенерго ще у 2010 році Галузева програма реконструкції гідроелектростанцій і будівництва нових об'єктів гідроенергетики на період до 2020 року недосконала і неконкретна. В ній не визначені обсяги та джерела фінансування заходів, зокрема щодо завершення другої черги реконструкції ГЕС «Укргідроенерго». **Протягом терміну дії зміни до неї не вносились.** При цьому план заходів щодо її виконання був складений та затверджений Міненерговугілля лише на 2014 рік.

У порушення вимог статті 3 Закону України від 17.03.2011 № 3166 «Про центральні органи виконавчої влади» Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України Кабінетом Міністрів України не затверджено.

3. Діяльність відповідальних за опрацювання та підготовку до ратифікації кредитних угод з міжнародними фінансовими організаціями органів влади стосовно фінансування ними заходів з реконструкції об'єктів гідроенергетики була недостатньо оперативною.

Від підписання до ратифікації і набрання чинності угодами проходило багато часу: за Угодою про позику (Проект реабілітації гідроелектростанцій) з Міжнародним банком реконструкції та розвитку (далі – МБРР) від 19.09.2005 № 4795-UA та Угодою про позику (Додаткове фінансування на виконання Проекту реабілітації гідроелектростанцій) з МБРР від 03.02.2010 № 7791-UA – 4,5 і 6 місяців відповідно; за Кредитною угодою (Проект «Реабілітація гідроелектростанцій») з Європейським банком реконструкції та розвитку від 29.09.2011 № 40518 – 1 рік і 3 місяці; за фінансовою угодою з Європейським інвестиційним банком (Проект «Реабілітація гідроелектростанцій») від 21.09.2012 № 31.177 – 1 рік і 7 місяців.

Такий стан справ ускладнював процес планування та виконання заходів з реконструкції об'єктів гідроенергетики.

Основними причинами довгої процедури набуття чинності відповідними угодами є тривалі терміни погодження заінтересованими органами виконавчої влади (Мінфіном, Мін'юстом, МЗС), Кабінетом Міністрів України та Адміністрацією Президента України відповідного проекту закону України про ратифікацію угоди та їх ратифікація Верховною Радою України.

У періоді, що перевірявся, кошти міжнародних фінансових організацій, залучені Україною в рамках спільного інвестиційного проекту щодо реабілітації гідроелектростанцій, спрямовувалися на поповнення спеціального фонду державного бюджету та розподілялися на виконання бюджетних програм за КПКВК 1101600 та КПКВК 1101630.

4. Планування Міненерговугіллям у 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року заходів щодо фінансування проекту «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» є недосконалим, недостатньо обґрунтованим, а в окремих випадках, зокрема в частині оформлення документів, які використовуються у бюджетному процесі, здійснювалося з порушенням вимог чинного законодавства.

Міненерговугілля, за відсутності належного контролю з боку Мінфіну, не забезпечило належного економічного обґрунтування потреби у бюджетних асигнуваннях за КПКВК 1101600 у 2013–2015 роках.

Міненерговугілля і Мінфін у 2013–2015 роках не забезпечили своєчасного затвердження паспортів бюджетних програм, достовірності і повноти інформації, що є порушенням бюджетного законодавства. Паспорти бюджетних програм не містили усієї необхідної інформації про них, що ускладнює проведення реального моніторингу та контролю за їх виконанням.

Несвоєчасне затвердження паспортів бюджетних програм скорочувало терміни виконання та оплати робіт за цими програмами.

5. У 2013–2014 роках та I півріччі 2015 року ПАТ «Укргідроенерго» за КПКВК 1101600 і КПКВК 1101630 на виконання заходів щодо фінансування проекту «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» були передбачені бюджетні призначення у сумі 1162,4 млн грн, проте фактично використано лише 543,6 млн грн (46,8 відс.), а саме, за КПКВК 1101600: у 2013 році – 199,0 млн грн, у 2014 році – 246,5 млн грн, у I півріччі 2015 року – 94,8 млн грн; за КПКВК 1101630 (в частині проекту реабілітації ГЕС): у 2013 році – 1,9 млн грн, у 2014 році – 1,4 млн гривень.

Основними причинами невиконання планових показників щорічного освоєння асигнувань є організаційні недоліки та недостатньо ефективно управління Міненерговугіллям, Мінфіном і ПАТ «Укргідроенерго» наданими кредитними коштами, що призводило до змін графіків реалізації контрактів. Рішення щодо проведення оплати за виконані роботи та надані послуги, придбання обладнання ухвалюються недостатньо оперативно.

Часта зміна переліків уповноважених підписантів платіжних документів, що було обумовлено кадровими змінами в Мінфіні та Міненерговугіллі, затягувала процес підписання документації на проведення оплати. У 2013–2014 роках мали місце факти перевищення максимально допустимих термінів оплати за виставленими рахунками (60 календарних днів) на строк до 9 місяців. У I півріччі 2015 року також ускладнювали використання кредитних коштів введені Національним банком України особливі правила оформлення проведення операцій в іноземній валюті та обмеження щодо їх проведення.

Наслідком недостатньо ефективного управління наданими кредитними коштами за бюджетною програмою КПКВК 1101600 є зростання зобов'язань по кредитах протягом звітного періоду з 536,1 млн грн на початок 2013 року до 2007,6 млн грн на 01.07.2015.

6. Міненерговугіллям і ПАТ «Укргідроенерго» не забезпечено оновлення проекту та титулу будови «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга». Загальна кошторисна вартість заходів з реконструкції гідроелектростанцій за цією документацією у цінах 2009 року становить 6,5 млрд гривень, а сам проект має бути завершений у 2018 році.

На сьогодні **зазначена проектно-кошторисна документація** через недотримання термінів виконання робіт **застаріла**. Починаючи з 2013 року титулом цієї будови не передбачається фінансування робіт за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій. Єдиним джерелом їх фінансування у 2013–2015 роках визначені власні кошти товариства.

7. У періоді, який перевірявся, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), не забезпечила затвердження тарифів, пов'язаних з діяльністю ПАТ «Укргідроенерго» на наступний календарний рік у терміни, які б дозволяли своєчасно підготувати та погодити із заінтересованими державними органами фінансовий план товариства.

За таких умов **фінансові плани ПАТ «Укргідроенерго» затверджувалися Кабінетом Міністрів України несвоєчасно, з порушенням термінів, визначених статтею 75 Господарського кодексу України (до 31 грудня року, що передує плановому). Зокрема, у 2013 році фінансовий план ПАТ «Укргідроенерго» був затверджений Кабінетом Міністрів України із запізненням на 79 днів від встановленого терміну, у 2014 році – на 43 дні, а у 2015 році – на 182 дні.**

У I півріччі 2015 року **ПАТ «Укргідроенерго» недотримано вимог затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2012 № 899 Порядку здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку, яким заборонено здійснювати витрати на капітальні інвестиції до затвердження річного фінансового плану.**

8. Аналіз показників діяльності ПАТ «Укргідроенерго», визначених фінансовими планами на 2013–2015 роки та відповідними звітами про їх виконання, свідчить про його задовільний фінансовий стан. Товариство спроможне погасити свою короткострокову кредиторську заборгованість за рахунок найбільш ліквідних активів.

За підсумками роботи 2013 року товариством сплачено до бюджетів усіх рівнів податків та інших платежів на суму 662,2 млн грн (в т.ч. дивідендів на державну частку – 240,3 млн грн), за 2014 рік – 716,9 млн грн (393,9 млн гривень).

Протягом періоду, який перевірявся, **середня кількість працюючих на ПАТ «Укргідроенерго» залишалася стабільною (близько 2850 осіб), а середня заробітна плата одного працівника товариства за весь період була еквівалентною 6 розмірам мінімальних заробітних плат.**

9. Міненерговугіллям та ПАТ «Укргідроенерго» не забезпечено повною мірою дотримання вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» в частині погодження облікової політики підприємства. У 2013 році ПАТ «Укргідроенерго» застосовувало Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку, яке Міненерговугіллям погоджено не було. Положення про облікову політику ПАТ «Укргідроенерго» з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансової звітності погоджено Міненерговугіллям лише 08.07.2014. З цього часу Міненерговугілля та товариство забезпечували дотримання вимог законодавства щодо організації бухгалтерського обліку.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Надіслати Верховній Раді України інформацію про результати аудиту та рекомендувати розглянути її на засіданні комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

2. Відомості про результати аудиту у формі Рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та запропонувати:

- затвердити Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України відповідно до вимог статті 3 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади»;

- забезпечити затвердження фінансових планів ПАТ «Укргідроенерго» на відповідний рік у строки, визначені статтею 75 Господарського кодексу України (до 31 грудня року, що передує плановому);

- доручити Міненерговугіллю прискорити доопрацювання і погодження із заінтересованими органами державної влади оновлених проекту та титулу будови «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» та подання їх на затвердження Кабінету Міністрів України;

- доручити Міненерговугіллю прискорити доопрацювання плану розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні десять років та подати його на затвердження Уряду;

- зобов'язати Міненерговугілля переглянути та актуалізувати Галузеву програму реконструкції гідроелектростанцій і будівництва нових об'єктів гідроенергетики на період до 2020 року, затверджену наказом Мінпаливенерго від 30.08.2010 № 337.

3. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту направити Міністерству енергетики та вугільної промисловості України для вжиття заходів щодо усунення виявлених під час аудиту порушень і недоліків, зокрема:

- прискорити доопрацювання плану розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні десять років та подати його на затвердження Уряду;

- доопрацювати і погодити із заінтересованими органами державної влади оновлені проект та титул будови «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» та подати їх на затвердження Кабінету Міністрів України;

- переглянути та актуалізувати Галузеву програму реконструкції гідроелектростанцій і будівництва нових об'єктів гідроенергетики на період до 2020 року, затверджену наказом Мінпаливенерго від 30.08.2010 № 337;

- забезпечити своєчасність складання, подання і затвердження паспортів бюджетних програм та визначати у них належні результативні показники, які б достовірно характеризували заходи, що здійснюються;

- вжити заходів щодо усунення усіх виявлених недоліків і порушень.

4. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту направити ПАТ «Укргідроенерго» для вжиття заходів щодо усунення виявлених під час аудиту порушень і недоліків, зокрема:

- доопрацювати і подати Міненерговугілля оновлені проект та титул будови «ГЕС Укргідроенерго. Реконструкція. II черга» для подання їх на затвердження Кабінету Міністрів України;

- внести пропозиції Міненерговугілля щодо актуалізації Галузевої програми реконструкції гідроелектростанцій і будівництва нових об'єктів гідроенергетики на період до 2020 року, затвердженої наказом Мінпаливенерго від 30.08.2010 № 337;

- при складанні фінансового плану на 2016 рік та наступні роки забезпечити дотримання вимоги Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 02.03.2015 № 205, в частині забезпечення зростання фінансових результатів діяльності, отримання валового прибутку та чистого прибутку тощо;

- вжити заходів щодо усунення усіх виявлених недоліків і порушень.

5. Рішення Рахункової палати надіслати Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, і запропонувати забезпечити затвердження тарифів, пов'язаних з діяльністю ПАТ «Укргідроенерго», на наступний календарний рік у терміни, які б дозволяли Кабінету Міністрів України вчасно затверджувати фінансові плани товариства.

Член Рахункової палати

І.М. Заремба

**Інформація про потужності гідро- та гідроакумулюючих
електростанцій ПАТ «Укргідроенерго»**

Назва електростанції	Встановлена потужність (МВт)	Кількість гідро- агрегатів	Встановлена потужність (МВт)	Кількість гідро- агрегатів
	станом на 01.01.2013		станом на 01.07.2015	
Київська ГАЕС	235,5	6	235,5	6
Київська ГЕС	429,5	20	440,0	20
Канівська ГЕС	472	24	475,5	24
Кременчуцька ГЕС	632,9	12	632,9	12
Дніпродзержинська ГЕС	369,6	8	382,0	8
Дніпровська ГЕС	1513,1	18	1539,8	18
Каховська ГЕС	329,0	6	329,0	6
Дністровська ГЕС	702,0	6	702,0	6
Дністровська ГАЕС	324,0	1	648,0	2
Всього	5007,6	101	5384,7	102

**Інформація про обсяг виробництва електричної енергії
ПАТ «Укргідроенерго»**

Назва ГЕС/ГАЕС	Виробництво електричної енергії станом на:					
	01.01.1996	01.01.2003	01.01.2007	01.01.2014	01.01.2015	01.07.2015
ГЕС						
Київська	656,1	615,2	802,0	1055,3	630,2	258,8
Канівська	863,6	769,2	1014,5	1194,6	759,7	346,3
Кременчуцька	1352,4	1288,3	1736,0	1945,6	1163,1	350,8
Дніпродзержинська	1186,1	1083,8	1479,4	1604,6	962,6	323,9
Дніпровська	3480,1	3204,3	4491,9	4891,6	2682,3	917,1
Каховська	1352,8	1195,1	1722,5	1657,5	1094,6	387,5
Дністровська	-	-	1102,4	908,8	702,7	362,6
ГАЕС						
Дністровська	-	-	-	418,3	569,3	669,3
Київська	198,7	164,2	151,5	101,4	138,0	85,9
Всього по ПАТ	9089,8	8320,1	12500,1	13777,7	8702,5	3702,0

Додаток 2

Інформація про освоєння капітальних вкладень ПАТ «Укргідроенерго» за КПКВК 1101600 у 2013-2014 роках та I півріччі 2015 року

млн грн

	ПНР	БМР	Обладнання	Проектно-вишукувальні роботи	Разом
Каскад Київських ГЕС та ГАЕС	0,5	10,3	53,4	4,3	68,5
Канівська ГЕС	3,0	3,3	48,8	2,5	57,6
Кременчуцька ГЕС	0,9	14,4	141,1	2,8	159,2
Дніпродзержинська ГЕС	-	3,8	10,9	1,8	16,5
Дніпровська ГЕС	2,4	42,6	176,0	5,0	226,0
Каховська ГЕС	0,1	0,6	7,3	0,4	8,4
Дністровська ГЕС	0,5	2,7	13,4	1,0	17,6
Апарат управління Укргідроенерго	-	-	0,1	-	0,1
Всього	7,4	77,7	451,0	17,8	553,9

Інформація про результати реконструкції гідроелектростанцій

Протягом 2013–2014 років та I півріччя 2015 року за рахунок коштів МФО Укргідроенерго проведено модернізацію 134 одиниць агрегатних контролерів та блочних контролерів на філіях компанії, а саме: **Київська ГАЕС** – агрегатні контролери Г-1, Г-2, Г-4, блочний контролер Бл№1, контролер управління МНУ (3 од.), проведена модернізація станційного рівня; **Київська ГЕС** – агрегатні контролери Г-17, Г-18, Г-19, Г-20, блочний контролер Бл№5, проведена адаптація агрегатних контролерів Г-4, Г-5, Г-6, Г-7, Г-8, Г-9, Г-10, Г-11, Г-12, Г-16, адаптація блочних контролерів Бл№2, Бл№4, модернізація загальностанційного контролера, модернізація станційного рівня; **Канівська ГЕС** – агрегатні контролери Г-5, Г-6, Г-7, Г-8, Г-21, Г-22, Г-23, Г-24, блочні контролери Бл№6, Бл№2, проведена інсталяція інтерфейсних агрегатних контролерів Г-1, Г-2, Г-3, Г-4, Г-13, Г-14, Г-15, Г-16, Г-17, Г-18, Г-19, Г-20, інсталяція інтерфейсних блочних контролерів Бл№1, Бл№4, Бл№5, модернізація загальностанційного контролера, модернізація станційного рівня; **Кременчуцька ГЕС** – агрегатні контролери Г-1, Г-2, Г-3, Г-7, Г-8, Г-9, блочні контролери Бл№1, Бл№3, проведена адаптація агрегатних контролерів Г-4, Г-5, Г-6, Г-10, Г-11, Г-12, адаптація блочних контролерів Бл№2, Бл№4, адаптація загальностанційного контролера, адаптація контролерів підстанції, модернізація станційного рівня; **Дніпродзержинська ГЕС** – агрегатні контролери Г-1, Г-2, Г-3, Г-4, Г-5, Г-6, проведена адаптація блочних контролерів Бл№1, Бл№3, Бл№3, Бл№4, адаптація загально станційного контролера, модернізація станційного рівня; **ДніпроГЕС-1** – агрегатні контролери Г-1, Г-2, Г-5, Г-6, Г-7, Г-9, проведена адаптація загальностанційного контролера, адаптація контролерів підстанції, модернізація станційного рівня; **ДніпроГЕС-2** – агрегатні контролери Г-11, Г-12, Г-15, Г-16, Г-17, Г-18, блочні контролери Бл№1, Бл№3, Бл№4; **Каховська ГЕС** – агрегатні контролери Г-1, Г-2, Г-3, Г-4, Г-5, Г-6, проведена адаптація загальностанційного контролера, адаптація контролера підстанції, модернізація станційного рівня; **Дністровська ГЕС** – агрегатні контролери Г-1, Г-2, Г-3, Г-4, Г-5, Г-6, проведена адаптація загальностанційного контролера, адаптація контролера підстанції, модернізація станційного рівня; **Диспетчерський центр ПАТ «Укргідроенерго»** – поведена модернізація диспетчерського центру.